siersiers 5/1303 apadaŭ razemo eistersiersiersiersie

АИМШАГТАЙ

1921 оной

декабриин

1-нээ гарана

вэл саана госсин шэнэ Коисти.

дутэлөөшьегүй байгаа ёнотой.

полошоот етен дами содно сем

иргагий шэнги байна. Тиймэл моной зурхэ сэдьхэл дайраагүй, соонь багаханшые эдирээ

нанай эрхэ, сүлөөнүүд хангагда.

Редакторай булан

АЖАБАЙДАЛНАЙ

УРГЭЛЖЭЛЬӨӨР

жэл байна ха юм. Инмэ оршондо эгээл

ехээр холидонон аон манал үбгэд, хүг-

Амарха эрлэ тухан хэлэхэ болоо haa, мүнөө каретур индек, кашен нек өөнүм

амарна гү? Эсэтэрээ амарна, Зүгөөр жэл

соо хэхэ ажалаа хээд, хаана нэгэ тээ,

дуратан газартаа ошоод амарха тухан хэлэнэнэйшье үлүү юм аабза,

Курорт, санаторанууд, амаралтын гэрнүүд оолон бусад амаралтын газариууд

бапал үлэрнэн сагай үльгэр-һанаан бо-

лонкой ка юм даа. Эндэ банал үноохи

элитаризм тухан дурдаха баатай ооло-хобди. Тикмэнээ России эрлэтэнэл амар-

ха арга боломіконууд тухай хэлэхэдээ, магел е дууноммолоо втав выпо имо от гол иейет ешей йвтававых еднекуй

Содиально хамгаалалгын албан мүнөө

банал муу сандалган, панаа үнээн бо-

поло, handaraa собохо юумэл угаа олон. Илангаяд напатай, үлбэр зон, үхибүүд энэ талаар холидоно, зобоно. Инвызл юртэмсэ ха юм даа. Хүндэ сагай, дайн

дажарай, усал аюулай болоо haaнь, нэн

түрүүн эдэнэр дээрэл буудаг, зобоодог, нарыень халхалдаг ха юм.

Эндэшье баћал бодото дээрээ хангаг-

данан эркэ тухай хэлэхэнь угаа хүшэр

Имагтал биден ээ булгалда ү-ытэй боложол, ажануудалаймнай хэмжээн уна-

жал, бүхы юумэн муудажал, ерээдүлдөө

отигэл оууражал балла залатан юм гээшэ

гү? Элэл сэрлээ полстатуллар (үндэ-нэл Хууляар) хангагдсил гэгшэ гү? Илгээд асуудал тэбихада, зосоо язhан-шье гунигтай болошоно гэшэ ааб даа?

Зоной бусад эрхэнүүд бэлон сүлөөнүүд тухал хэлэхэ бэлоэ haa, аюулгүй-

гоор, алигуйгоор, амл напанайнгаа, ду-

тынгоо зоной тулоо нанаагаа зобонгун-

гөөр ажанууха эрхзеэ Конституци соо

баталууланхайбди гээд хэды тоолоо-

шье haa, урданайхи мэтэ амгалан тай-

санаар, юуньээшье һүрдэнгүйгөөр хото,

тослонуудалигаа үллсэнүүдээр олдонор алхална гүбдн, хэзээб даа агуусхэ гүрэн соогуураа абана, анишалча гүбдл? Угы

Ехэ дарганар энээнние хараагүй юм

бэзэ. Бүгөөр юрын зон Москва ошоод ерэхэдээ, тон хэрэгтэй болоогүй haa,

-пет оошолоо сшео дахади сшинт паль

сэдэг. Харин Дунда Азида, Кавказда,

Балтинн далай шэдарай оронуудта юу-

нэй бэложэ, зонэй эрхэнүүдэй ямараар хазагайруулагдажа байнаннинь нюулта.

Тинмэнээ гэмтэ ябадалиуудай улам,

улам дэлгэрлэнилнэ, япатан доорондын

зурьшэлдөөнэй һүжэрһэнинь, улам

хурсадаваннинь нэгэл шалтагаанга. -

ганса хүннөө захалаад, бүхэлн арадууд хүрэтэр эрхэнүүдынь балмад бүдүүлн-

Инхэдээ эрхэгэн хүнэй гол эрхэ бо-

лон суловнуудые бодото дээрэль хан-

гажа шадахагүй Конституци, уламжалан, Президент, Иравительство болон

түлөөлөлгын зургаанууд хэрэгтэй юм

гү? Тус асуудалай ходо гаражал, гаратэсэхэ гээшэбши, арадин?

Конституди соо нэгэл хубинь жэншедгүй бэслүүлэгдэнэ. Тэрэнь юун бэ

гэхэдэ, Президе итдэ үгтэнэн эрлэнүүд,

еко срхэнүүд, болгооммотойсоор дррэглэхээр эрхэнүүд Инмэл хадань Пре-

вутентыл гарганан олон бодомирств

бшуу. Зүгөө, хүлисэгдэнэ, бусад һайн

алламуудаарлы «сагааруулагдана» гэлын

Тнигээд России Шэнэ, табадахи Конституцини үдэрэй тэмдэглэгдэхэ ханаар

Чечен Республикын дайда руу ород

танка уудай избтэрэн орононивиь гүнээ-

гы удхатай. Магад ингээд энешье Кон-

ститудимия і саавіни дээрээ улэнэн зан-

даал үлэхэ, тэрээн соо бэшэгдэнэн гол

енонуудые добноло, хазагапруулда

Хэн мэдэбэ? Саг лэ хоруулна аабаа.

Тингээдшье ажабайдалий үргэлжэл-

ябадал бата үндэнэсэ абахань гү?

i Yr nio preinio

оройдоо тоогдоногуй бшуу.

хасаганруулагдана, ханагдана,

MCI BA MEG LYN

даа. Инмэ юумэн огто угы болонхой.

шолол гаргаха баатал болонобди,

шэд, үхи хүүгэд болонол даа.

АРЬЯАТАН. рада ажыһуугшад Сур нда ућанда орохоёо ун энпее андаг болонх цэ тингээб гэхэдэ, 100, кула иишээ ерэнхэй. Урда Африкада ућаг ог зон еде арьяатаді на болибо хебертей. Эн

эрдэмтэд акуланууд адаг абяа гаргадаг т түхсэрэлгэнүүдые зох Хэгдэнэн туршалгану эн урагшатай байба улануудые шудалдаг эн болохо Леонард Ко о хүндэ ходо добтолд амитадые усадхаха гэ лна. Тиимэрээ уданг нэй эрхэнүүд тухай хэл ологшо аа гүбди гээди хэ ушарнууд бии, Акул ай олонхи тухэл янзану ан дэбтэртэ» оруулагда ха юм.

тон адляар...

олливудай мэдээ:::(э Брюс Лие кинодо буу а байхадаа, хии hомо даба тэльнень, тэрэ зайшаа hоши саг болошооб рдань наиндэрэн болоходо, оул- ул байхан жүбүүн Брендон тэлжэн амаржа, сэдьхэл, зүр- тэлхэнь хүшэр. Гэбэг жи мүнөө... харин мүнөө декаб далуулан жүшэр. Гэбэг жи мүнөө... харин мүнөө декаб данан «Турлааг» тэр жи мүнөө... харин мүнөө декаб данан «Турлааг» тэр жин болоной анхарал тэр байна. Тэрээн сос за хомор баноа. Хаа-хаанашье да байка. Тэрээн сос за хомор баноа. Хаа-хаанашье да байка. Тэрээн сос за хомор баноа. Хаа-хаанашье да байка. Тэрээн сос за хомор баноа. Хаа-хаанашье да бажа эхилнэ. Тонхой байгаа гээд хэлээ hаа, броо бусажа, тэдэнэрн тонхой байгаа гээд хэлээ hаа, броо абажа эхилнэ. Брюс Лие кинодо буу

рта Брендон өөрөө тадшье бидэнэрэй олонхимнай ТАБА ГАРАН Түлөө дуугаа үгэнэнөө марта-нь бангаа ма. Тэрэл зуураа дин-миллиард МИЛЛИАРД

дүтэлөөшьөгүй оайгаа епотой. Америк ыягэжэ хэлэнэбшн гэхэдэ, тин-боото Штадуудта 2553 оной декаориян 12-то дуулион тахяанууд бий бешеэ ерэгшэдэй 58 процентнь дэ аа, мүнөө 289 миллидүсэндөэ ороод байнан Консти-хүрөөд байна. Тахяану (үндэнэн Хуулиин) түлөө дууотон байхада, олон в гээд hануулая. эгэн абтаха ёнотой а Америкъд азахада, тус Конституцини нануу нэгэ haра сыйанда тэологдонон үдэр бүгэ-3 миллиард үндэгэ гаш нанидэр болохо аргагүй байаг байха юм.

хүхюутэи **ҮДЭРНҮҮД**

үй оанна ха юм.

англидахи Богнор-Реда ньэ тэнгэринээ буунан амарал.

э хотодо ажануугшад ньэ тэнгэринээ буунан амарал.

удэр соо нилээн хүхи ртэй солоходоо, зон банал бул.

б гэхэдэ, эндэ бүхы д шаагүн. Хэдэн нараар ажалдаа ньэ 220 клоунууд сугли, «сахиргаанай» гээд нэрлэгдэсуглаа хэбэ. Тинхэ налтада баннан, салингаа үнэнын үйлсэнүүдтэ бэлиг нь асаагүй зон энээндэ ямар ирал хандуулха байгаа гү? Үгы таа тун байна ха юм.

о миллнон жэлэн тус конституци соо баталаг. CAAHA...

ал Хэр гүйсэдөөр хангагданаб? Тус Лонголой Губида Монголой Губида эл. дин хүсэндөө ороод байнанине ирхолтой юумэн олд дин хүсэндөө ороод байнанин байлаг гээшэ Бая монг гүсдн? Эдэ оолон оусад олон байдаг гээшэ. Һая монг гүлднү эдэ оолон оусад олон он ород эрдэмтэд 70 мгуудга харюусахань нэгэ талааги жэлэй саанахи инку цэшье, нүгөө талаараа хүнгэн олобо. Арьяатан ди ка магад. Юуб гэхэдэ, элдэб рнуудай тиихэдэ орхийр эдэ оүгэдэдэ хандаха ушар цэгэнүүд эндэ олдоо битшинөө хуулита болоод, зэнон хэдээ нэгэ газартаа хэ дол хүлгөөдэг болоноор ехэшье баад инмэ нүхэнүүд броогулд даа.

эдэ динозаррууд ю ажабайдална үндэнэлэн абаад hүрэгөөрөө амидард сосса, дурдагданан иэгэшье гаа ха юм гэжэ эрд энь «тинмэ», «хангагдана», «хүдэлиэ» гээд гансата ха. багсаамжалба. штаргагуй баннал даа. Нэн тү-ГАИХАЛТАЙ кал хэхэ эрхэ, Эндэ хэдэн зуун

ХУЛГАИШАН шүүл, ажалтай мэтэ аад, са-лн, ажалшьегүй оандаг хэдэн Хулгайшад гээшэ одсүн юун гэжэ оод эхо байнан кхалтай зон гүб даа. Тахарюусаха юм аабза. Теэд юун ксикын Мерида хотын фусаха гэжэ нананат? i coohoo haя 100 кишь: hураха, амарха, эмшэлүүлымм үлүүтэй шэгнүүртлына талаһаа бодото дээрээ теорит хулгайлагдажа, адакха, оалха эрхэнүүд... не одоол гайхуулба. 14 в бургууливаа эхилээд, дээдэ

до ороной хойто зүгэй в оолог хүрэгэр эрхэнүүдиад олдонон энэ шул хангагданхай оалгаа гээд дүгнэн холонон энэ шул эршье паань хэлэхэ дүүрэн эргинхидай омогорхол загаарда. Дарин мүнөөү... н юм. Мүнөө бо ютор о мургууллин напанай хэды үхн-й тулада тэрэ нулуу орнагүнө? Лаб тээ нэрлэхэ хүн утааб, хаана тээб гэжэ ци ойлгоогүй зандаа тээб болоо паа, тэрэмнай элитар-ци ойлгоогүй зандаа тэрэ боложол оайна. Хэдэн нэр түлөөд, үхнэүүгээ мургажа н юм. Муное бо ютор

(Элдэб hонинуудha прансалай совет епо, арга муу абтаба) прад пурансалайнгаа бүкы бай-

Кайрата хани нүхэр, эс на оэлгууламжа банагаса аба, дай хэрэг сил гү? Нагаашье баа, лон ажалай ветеран од дунда эрдэмтэй болохо эрхэ-БОРБОЕВ

Шойжу Дагбаевичай ые хангалгын байдалай ямар гhaa урид наha бараше, бодомжогүн, манай гүүэнэй параар түрэлхидынь, кадаадын балдалнаа ямаршье күнүүд «Эхэ-Гер реформонуудан үнгэргэгдэжэ Ц. Жамбалдоржиев пухан бидэнэ, у ан арна мяр нзэгы шаналал гашуурэ мэдэгнээди, Эндэ баһал эли-

ин аймагай Үльдэргэ

а мэдүүлнэ. Үглөөдэр, декабриин , углоонэй 11 сагта Яр

гта худоо табигдаха

ьство

хэмжээтэй. car: 21.00.

№ 240.

а байнагүн гүзди? Бодожо үзэ-

йснесул етини сепемниг вилья

гээшэ «оата» алхамууд хэгдэ-

— Урда Солонгосой инмэ

эолэлдэ амжалта хүсэнээ, равительствын Тү- haкхэн эрмэлээлтэйнүүлэй» Улаап-Үдын промышленна Л. В. Потапов облол байгуулан ушарые предприлинуудта, Ивалгын

ц. цырендоржиев.

рюулха тухай хэлсээн бата-

Бурнад Республикаћаа тус эблэлэй отделенини президентээр республикын экономикын министрэй иэгэдэхч орлогшо Э. М. Елаев hyu-

1994 ДЕКАБРЬ 15 Үбэлэй дунда хулгана парын 13 **GETBEPT** Гарагай 5 № 241 (19083) Газетын сэн Захилай 10 тух. Хэлсээтэ сан.

Республикын хүдөө ажахын болон буйлуулгын промышленностиин

хүдэл мэрилэгш здэй, съезд

шэнэ гуримаар бодомжолжо, хүдэлжэ нураха

Буряад Республикын Правительствын Түрүүлэгшын нэгэдэхи орлогшо М. А. СПАСОВАЙ элидхэлнээ

Байгша оной декабриии 9дэ Улаан-Үдэдэ Бурладай оперо болон баледэй театр сэо республикын хүдөө ажахын болон буйлуулгын промышленностини хүдэлмэдоноо дебешлегид гэжэ мэдээсээ нэмди.

Энэ хуралдаанай алишье талаараа ехэ удха шанарсжедлеэгүх эашиенинү кыр оохенү стиге анинындар роо худоо ажахымнай хайшаа ошожо ябанаб? Энэ то. хёолдоод байһан тон хүндэ, орёз бэрхэтэй байдальаа тарэнине нажа күргэн гаргааб? Саашадаа хайшан гэнэ ажал хэрэгээ ябуулха, ажамидарха арга сииб? Эгээл эдэ хурсахан асуудалнууд хүдоо ажахыда ха. баатай бүхы хүнүүдэй haиаае зобооно. Тинмоноо эдо бүгэдэ ту

хай хоорэлдэхг, зүбшэхэ зорилготойгоор тус съездын зарлагланачиннь ойлгосотой. Үнэхөөрөө хүдөө ажахын сайдал нилээд доройтонги гэжэ бултанда мэдээжэ алб даа. Энээн тухай үдэр бүхэндэ радиогоор хэлэгдэнэ, ссерсивать харуулагдана, кэблэлдэ бешэгдэнэ,

Тингэбэшье республикын Правительствын Түрүүлэгшын нэгэдэхи орлогию М. А. Спасовай элидхэл соо _еж стоот нопо неиеклепех шээ, баримтануулай заэнмыснь эндэ дурдаха шухала гэжэ hанагдана.

-- Бүхы юумэнэй сэлгүүдэй дэсшэлжэ, саарьан мүносшоод йетиез енү йепет унажа, гүрэнэй зүгнөө бо-дэто туналамжын хүргэгдэхэсэ болёод байкада, ападай ажахын бүхы һалба_ ринуудта, тэрэ тоодо агоопромышленна комплексдо продукци уйлэдбэрилгэ ехээр доошолжол байна бшуу.

Жэшээнь, республикын

-склосост ежет навосья кот Дог мал ажалые абаад үзэе. Гансахан байгша оной үнхитой сасуулхада мяха үйлэдбэрилгэ аяар 34 процентем 9,9 ига гу. а и 9,9 или. 10т 7,61—10т нет ноэр (21 процентээр), үндэгэ-банал 21 процентэээ гэхэ гү, али 36.700 мянгаар, норно-29 процентээр бага болоо. Илангаяа Баунтын, Ахын, Рахааминай Хурамхаанай, Баргажанай. Хурамхаанай, Баргажанай. Кабанскын, Хэжэнгын, Присайкалиин аймагуудай хамтын ажахынууд мал ажа-

лай продукт үйлэдбэрилгые бүришье ехээр досшолуулаа. Маха, һү, нооһо худалдан абалгын сэн тон ба-га, үйлэдбэриннь гаргаша -ка ноко ихискинд деет ехэ магуудта адууна малай тоо сжодлоодох дескэ йолкот

Питэжэ байгаа һал, ой. рын жэлнүүдтэ зарим ажахынуудай газар гэшхэхэ ло бошо. Теэд зондоо юу эд:оулхэбибди? Эдеэ хоолой зүйлнүүдээр манине хэн хангахаэ? Оонэдымнайл ажахынуудаа, үйлэдбэрнеэ үргэжэ абаагүй haa, ондоо хэн абахаб?

Тинмэнээ яажашье haa. ма зайнгаа тоо толгойе таа. руу соонь, үбрэ тэжээлээр хүсэд хангажа шадахаар сайлсаха, тогтонижоруул-ха ёнотойбди, — сжег дид-

EHCLEX CHILEX Саацынь тэрэ таряан ажал, нлангаяа тэжээл үйлэдэг делех ожоттот йахут. стгис хэдээ, һүүлэй жэлнүүдтэ, тэ--коэхот едлеж ене сдоот ед допон ган гасуурай, упа уерэй, таршаа хорхойн дэл.

гэрнэнэй хойшолон энэ hалбариие схэхэн с дл.сдихох оруулаа гэжэ тэмдэглэбэ. йетнеен**Е** хамта техникын хуушарианнааа, түлишэтоподолгын хэрэгсэлэй дуталдананнаа, ажахынуудай мүнгөөр хашагдаландаа бо-, ετπεχμεπεό πεεκετ , εκιτ ургаса хуряалга ехээр унжагайруулагдаа, ехэ гээлтэ

хоролтодошье ороо.

хинээ бага үблэн, сенаж, силос гэхэ мэтэ тэжээл абтаа. Баунтын, Ахын, Хурам. хаапай Захааминай, Яруунын, Түнхэнэй аймагуудай ажахынууд малай эдихэ тэжээлээр тон бага, бэрхэтэй байдалда үбэлжэлгые үн. гэргэжэ байна, Тарилгыл газарай бага болгогдонон, ургасынь доошольон, гээлтэдэ оронон дээрэнээ бүхыдөө 300 бага үлүүтэй тон-но таряан, 215 мянган тонно хартаабха, 25,3 мянган -диле сжет сата пово оннот

хэл соо тэмдэглэгдээ. Нэн түрүүн газар таряалан эрхилэлгын юрыншье онол аргануудай, агротехникын шухала заабаринуу.

дедленичуудые осонё йысын амаршье. дэггүй, газарта оруулагдаагүй дээрэнээ бүхы ургамал нуудай ургаса эрид доэшолоо. Һайн шанартай үрэл Һэн бэлдэгдэхэеэ, үнгэрхэгдөө усданаа хойшо нютаг бай ежедлекүүлэсд еднехүд даг сабшалан hайжаруулха. тэндэ шэбхэ hайса гаргаха со сосхедтех одинасмисьтух

нанмовитенны ондоо хэн хэхэв? — Экономическа байда.

лай хэды хүндэште һаань, хүдөө ажахымнайл республикынгаа хүн зонине эдеэ нах десдүүнлйүс пол йолоод гаха болоно ха юм гэжэ енеминТ кала, Тимм сабшалангые. таряалан, илангала hайн ургаса үгэ-хоор газарые нюдэ балай хэроохэ, адууна малаа ехээр үсөөлхэ ябадалын болюул-хал хэрэггэй. Бултантан нэ--үх адгадбаб ехде гигда сүдэлжэ байгаад, Зэдын аймагай Борьёогой совхоз, Мухар-Шэбэрэй аймагай Лени-нэ нэрэмжэтэ, Хяагтын аймагай «Дружба», Ранжуро-гай нэрэмжэтэ, Бэшүүрэй аймагай «Победа» ко тхозууд мүн тэндэхи Охип-Булагай совхоз гэхэ мэтэ ажахынууд урдынгаа һайн нэрэ солые алданагүй. Али аргыень оложо, газарайнгаа үрэжэл дээшэлүүлхэ, найдамтай ургаса абахаар агротехническэ хэмжээ ябуулгапуудые бэелүүлнэ.

Эдэ ажахынууд адууна малаашье дан ехээр үсөөлиэгүй. Энэ жэлдэ респуб. лика соо hy hаалинн эрид доошолоод байхада. Яруунын аймагай Хоргын колхээдэ (түрүүлэгшэнь А. В Сазонов) үнеэн бүринөө 2500 килограммћаа дээшэ һүн hаагдаа. Мухар-Шэбэрэй аймагай Ленинэй нэрэмжэтэ колхозой Түбэй, Тарбага. тайн аймагай «Россия» колх эзой, Кабанскын сэвхозой фермэнүүд үнеэн бүриингөө жэлэй hаамые 2500 килограммнаа дээшэ гаргажа шадаба.

Мүнөөнэй хүшэр хүндэ сагта бэеэ даанан таряаша. дай (фермерскэ) ажахынуу. дые эмхидхээд, яћала шадамар бээхээр, бараг ашаг үрэтэйгөөршье хүдэлжэ бай haн айлнууд аймаг бүхэндэ шахуу бии. Сэлэнгын аймагай Харгана нютагай фер. мер В. С. Будаев жэл бүрн та).

дай сахигдадаггүй, сэбэр хартаабха, овощой муу бэшэ ургаса абана. Холын Муйска райондо В. П. Потакин гэр бүлөөрөө 187 гектар газар абаад, 52 үхэр, тэрэ тоодо 23 үнөэ, 50 гахай тэжээжэ, Таксимогой нүүдэл автоколоннынхи нүүдэл дые, хүүгэдэн эмхинүүдые мяха, һүөөр хангана. Бэ шүүрэй аймагай Гутайн фермер Д. Д. "гбаевтан тэ-ряалангай гектар бүринөө 24 центнер орооно абажа, бүхыдэнь 150 тэнно таряа сохоо. Үшөө 50 үхэртэй, 470 хонидтой, адуунай 19 гүүдтэй. 30 гахай тэжээдэг.

> Нимэ жэшээнүүл үсөөн бэшэ. Ямаршье сагта хү-дэчжэ байһан кадрнуудһаа, илангаяа хүтэлбэрилхы кадрнуудћаа, тэдэнэй мэр-гэжэл шадабарићаа, һүбэлгэн бэрхэнээ, зоноороо хүдэлжэ шададагнаа еха юумэн дулдыдадаг. Гэхэтэй хамта һүүлэй үедэ тэдэниие дап олоор һэлгэхэ ушар үзэгдэнэ. Үнинэй дүршэл тэй хүтэлбэрилэгшэдэй усоохэниинь дэ улоо, - гэжэ Михаил Александрович хэлэнэ.

Саашань тэрэ зондоо хүндэтэй, дүршэл ехэтэй хүтэл, бэрилэгшэдэй дундаһаа А. П. Қалашников, Н. Г. Цырендашиев, Л. Д. Цыбикжапо. ва, С. М. Филиппов, Н. И. Шолен, П. И. Щунков, Н. А. Стайсупов, П. Я. Захаров, С. И. Найчукова, В. Л. Максимов, Ч. Ц. Ванзатов болон бусадые онсолон нэрлээ.

Хүдөө ажахын үйлэдбэ... риин шухала албан болохо инжеперно-техническэ хангалта тухай хэлэхэдээ, нэн түрүүн мүнгэ зөөриин hoмологдохоёо болиходо ажахынуудай трактор, комбайн, машинануудай хуушаржа. хүдөөдэ гэт хүдэлмэрине хаћа саг соонь хэхын аргагүй боложо байнан тухай элидхэлшэ тэмдэглэбэ, Бин байнан тракторнуудай 25 процентнь худэлхэ аргагүй шахуу хуушан болонхой. Бухы комбайнуудай 37 процентнь хуушаржа, хэрэглэмжэнээ гаргагдахаар болоо.

(Түгэсхэлынь 2-дохи нюур-

УНЩАГТЫ ТАНИЛСАГТЫ:

2-дожи нюурта. Республи кын хүдөө ажахын болон буйлуулгын промышленностини хүдэлмэрилэгшэдэй съезд. Г. Лашесва, М. Намсъезд. Г. Лашесва, М. Нам-жилов: «Шэнэ гуримаар бо-«вхвади емпедух, сжгожись - TOOCOOH.

3-дахи нюурта, «Манай үеын хүн» гэнэн конкурсдо ерэнэн очерк. Ч-Ц. Санжиев: «Булагай хонишолэй бо-дол» Шэнэ им. У-Ж. Дондуков: «Олондо хэгэгтэй, турагайшье...» ИТАР — ТАСС: түби дэлхэй мүнөө-

 4-дэхи ноурта.
 Агуу

 Нлалтын 50 жэлэй ойдэ.
 50 жэлэй ойдэ.

 Ц Гонгорэв, «Олоной нэ гэн». Литэ, Зурхайшым зуб-шэл, Детектив-94, «Таагаад туршаллии». Соносхолнууд

хүдэлмэрилэгшэдэй съезддэ хабаадагшадай Нютагай засагай органуудай хэмжээнүүдыз абажа байгаашье hаань, республикын агропромышленка комплексын гүнээгы доройтолгодо орожо байhанине бидэ, Буряад Республикын хүдөө ажахын болон буйлуулдаг промышленностини хүдэлмэрилэгшэдэй съезддэ хабаадагшад тон ехээр һанаата боложо байһанаа мэдүүлнэ-

Һүүлэй гурбан жэл таряа үйлэдбэрилгэ 46 проhy — 32, мяха — 28, нооhо — — 60, үндэгэ — 38 процентээр доошоо ороо. Тарилгын газар, бүхы адууна малай HOTEOT короогдожол байhаар.

Хүдөө ажахын болоп промыллендэслин продукци-нуудай сэнгүүдэй хоорондоо илгаатай боложол байхада, хүдоөгэй ажалшад техника, тадэнай запас зүйлнүүдые, шэнгэн түлишэ-тоhодолгын хэрэгсэл худалдажа абаха аргагүй, үйлэдбэгини болон социальна хэрэглэмжын барилгануудыг болхоохо шадалгүй болон-

ХАНДАЛГА

Россин Федерациин Президент Б. Н. Ельциндэ,

Россин Федерациин Правительствын

Түрүүлэгшэ В. С. Черномырдинда

буйлуулдаг промышленностиин

Буряад Республикын хүдөө ажахын болон

Хүдөөгэй зоной байдал улам муудана. Республикын арадай ажахын бүхы һалбаринууд соо хүдөөгэй ажалшадай салин эгээл Мунее 49 колхоз, совхозууд. хүдөө ажахын бусад эмхидэлнүүд панхаруутажа ралаха туйлдаа хүрөө.

Эдэ бүгэдэнөө үндэнэлэн, 🙀дэ республикын хүдөө ажахын болон буйлуулдаг центээр, хартаабха — 13, промышленностини хүдэлмэрилэгшэдэй съезддэ бандагшад Россин Прави-тельстрын бэелүүлжэ байhан аграрна политикые xyбилгаха шухала гэжэ тоэлонобди. Тиигээд инмэ эрил-

тэнүүдые табинабди: 1. Гүрэндэ худалдагданан продукциин түлөө үшөө үгтоогүй үрине дары түлэхэ, caaphaн мүнгэнэй үнэгүй боложо байћанине хараада абан, дотаци болон компенсациие гүйсэд түлэхэ.

2. Хүдөөгэй товар үйлэдбэгилэгшэдэй ядахын сагта 20-25 процентыешье ашаг олзо оруулхынь тула тодорхой дотаци болон компенсаци түлэжэ, хүдөө ажахын болон промышлени эстиин продукцинуудай хоорондохи илгаае тааралдуул-

3. Гүрэндэ тушаагдадаг хулоо ажахын прэдукциин тулоо уридшалан мүнгэ үгэхэдөө хүдөөгэй товар үйлэдйегетлекстнүх стрешлелидей урьћаламжа үгэхэ гуримые

4. Хүдөөгэй бүхы ажахынуудай үрэнэ, химиин зүйлнүүдые, таряа, холимол тэопот-ещилут нетнеш лежнодолгын хэрэгсэл, техникэ болон түхсэрэлгэнүүдыс зөонэнэйнь түлөө гаргашын та-рифай, мүн ГСМ болон элшэ хүсэнэй сэнгэй. 50 процентдэ компенсаци түлэхэ ëhотой.

5. Шубуу, гахай үсхэбэ-рилдэг ажахынуудай худалдажа абаран холимол жээлэй сэнгэй 50 процентдэ компенсаци тулэхэ шухала 6. Худөө ажахын хэрэглэмжын газарые дураараа худалдажа абаха, худалдаха ябадалые хизаарлаһан пор-

мативна актнуудые зохёохо, мүн харинн гүрэнэй эрхэ-тэдтэ газар худалдахые хорихо хэрэгтэй.

7. Хүдөөгэй товар үйлэд-бэрилэгшэнөө саг соогоо налог болон бусад түлбэринуудые элдэ нэмэ то болон ялануудые болюулха. 8. Хүдөөдэ социальна шэг-

лэлтэй барилгануудые бариха, һэльбэхэ, тинмэ объектнүүдэй ядамаргүй хүдэлхэ -ооз стнүм тедеттү сттечех рине ехэ болгохо саг ерээ. Агропромышленна комплексын саашадаа һалан һанпаралгые зогсоохо гэрэн эрмэлзэлтэйгэээ лэ инмэ эрил-

тэнүүдые табинабди. Хэрбээ Россин Федерашини Президент болон Правительство осподынгое аграрна политивые унд heerиs хубилгажа шадахагүй haa. тэдэнэр тушаалhaa бууха

Энэ Хандалгые республикыл АНК-гай эмхи, Бурлад Геспуоликын Аграрла хэлбоэн болон АПК-гай хүдэлмэрилэгшэдэй профоловай сежжеку нидеосто можер табинан байна Энэль олочой дуугаар дэмжэгдээ.

ГРЕЗИДЕНТТЭЙ УУЛЗАБА

Республикын Пра- уулзалга дээрэ ингэжэ хэлэ- бүрймүйэн дэмжэнэб. Тус болон Угда бэ: туйлагданай хэл- олон хүнүүдлсэ бүридэйэн но кэлхэйшүүлэй» эблэлэй юр, Урда Солон- түрүүнын делсгациие халуу- президент Чан Тае Сонг үгэ метическэ бүлэг наар амаршалнаб. Бурлад хэлэхэдээ, Урда Солонгос улагшад, кампани-республига Са Урда Солон-ороной делегацитай уулба-бирмануулай гос хоёрэй хооронд эхи хаток хоёрэй хоорондэхи ха-пандан, олзын хэ-рилсаа холбоон саашадаа гишэд, олзын хэ-рилсаа холбоон саашадаа гишэд наяхан Бу-губликын Прези-В Потапортай уул-шубликын Прези-шубликын Прези-шубликын Прези-шубликын Прези-шубликын Прези-шубликын Прези-шубликын Прези-шүбликын Прези-шүблик Презижлубликын Прези- сайгуулха зорилготой «Һайа

Удаань «haйн hайхан эр-

дасанда, хизаар ороноо шэнжэлгын музендэ, Кабанскын гайондо одохо юм. Солонгос Республикын, Бурнад Республикын «Һанн hанкан эрмэлээлтэйшүүлэй» эблэл байгуулха, хоёр рес-нууликын хүгжэн hалбарха хэрэгтэ ажал ябуулгаяа зо-

С, ОЧИРОВ.

YOUAR Y

ы үеэр ти жай, тухац

ШЭНЭ ГУРИМААР БОДОМЖОЛЖО, ХҮДЭЛЖЭ ҺУРАХА

(Түгэсхэл. Эхиниинь 1-дэ-

Дээрэнээ капитальна hoмололгодо мүнгэнэй ёһоор үгтэхэеэ болиходо, хүдөөдэ үйлэдбэрини ямар нэгэ то. мо барилга бодхоожо ашаг. лалгада оруулхын аргагүй шахуу болоо. Байгша ондо энээндэ федеральна бюд-жедhээ 21,6 миллиард түхэриг номологдонон аад, тэрэнээ оройдоол 2350 миллион түхэритынь үгтөө гэхэ гү, али мүнгэнэй үгы дээрэhээ аяар 14,7 миллиард түхэригэй барилгын хүдэлмэри зогсоогдонхон.

Хэды инмэ бэрхэтэй байдалай тохёолдоошье haa. республика соо эдеэ хоол буйлуулха шэнэ цех, пункт-нууд, хүүгэдэй саад, ясли, пургуули гэхэ мэтэ һулагүй

— Эгээл ехэ хашалантай асуудал гэхэдэ, мүнгэн сан-гай дуталдалга болоно, Саарhан мүнгэнэй үнэгү~~й~~ боложо, хүдөө ажахын үйлэдбэрнин мүнгэн сангай талаар гүрэннөө ёноор дэмжэгдэхэсэ болёод, агропромышленна комплексын продукцинн сэнгүүдэй өөдэгүй бага, тэрэнэйньшье тулов хаһа сагтаа түлөөһэнэйнь үгтэдэггүй байхада, түрүүшын ээлжээндэ хүдөө ажахын предприя_ тинууд лэ хохидолдо ороно. Тэрээн дээрэнь сагай ула. рилай, байгаалинн тохёолдуулан бэрхэшээлнүүд тэдэние нэрбэнэ. Энэ жэлдэ республикын ажахынуудта байгаалиин бэрхэшээл 25,6 миллиард түхэригэй гарза гай ушаруулаа. Теэд тэрэниие усадхаха хэрэгтэ мүнгэн үгтөөгүй, гэжэ элидхэлшэ хэлэнэ.

Л. В. ПОТАПОВ, Буряад

Правительствын Түрүүлэгшэ:

Республикын шэнэ Прави-

тельство аграрна реформые

бэелүүлхэтэеэ хамта, хаба-

рай тарилга, тэжээл бэлэд-

хэлгэ, ургаса хуряалга гэхэ

хынуудай хуби заяан сэхэ

сэхэ хандаха, мүнгэн туһа-

ламжа эрихэ ушартай болог-

доо. Тэрэнэй ашаар ажахы-

далгын хүндэхэн байдалһаа

зааха хүнгэдхэгдөө, тэдэнэр

гол хүдэлмэрнеэ саг соонь

унгэргэхэ аргатай болоо гэ-

Гэхэтэй хамта гурэнэй мү-

нөө бэелүүлжэ байһан үнэ

сэнгэй, урьћаламжын, нало-

гой. мүнгэ hомололгын по-

литика буруу гэжэ hанаг-

дана. Агропромышленностиин

алишье һалбарида үйлэдбэ-

рине үргэдхэхэ, хүгжөөхэ,

хупоопа ямаршье социальна

программа бэелүүлхын ар-

гагуй болоол байна ха юм.

Хүдөө ажахын продукци үй-

лэлбарилдэг предприятинуу.

лыг миил нигэжэ нюдэ ба-

лай хубилгажа, худхуулжа

Хүдөө ажахын продукци

үйлэдбэрилгын доошо уналгые зогсоохо, энээниие тог-

тонижоруулха тухай асуу-

далнуудые бидэ Россин Пре-

зидентын, Правительствын

урда ходо табинабди, тодор-

набди Жэшээнь, хүршэ Шэ

тын областиин, Агын округой

гулваанар В II Иванов, Г. Ц. Цэдашиев гэгшэдтэй

хамта Зүүн Сибириин нюта-

гуудта хонин ажалые хүг-

жөөхэ хэрэгые гүрэнэй зүг-

ное дэмжэхэ тухай асуудал

Россин Федерациин Прави-

Гадна тээсгэн Россин Пре-

зидент Б. И. Ельциндэ оро-

жо, хоёр Правительствануу-

дай хоорондохи харилсаас

хэлсээнэй гуримтай болгохо,

энэ хэлсээ баталхалаа, хоёр

талын бюджедүүдэй харил-

саае наринаар тодорхойлхо,

мүн Буряад Республикын

болон социально-эконономи-

ческа талаар хүгжөөхэ прог-

рамма зохёожо эхилхэ гэжэ

тушаа толорхой луралхал-

тай бүхэли бүлэг документ-

нүүд Россин Правительст-

вын Түрүүлэгшэ В. С. Чер-

.Тиигэбэшье бидэ нэн тү-

рүүн өөнэдтөөл, өөнэдынгөө

арга боло∷жодо, хүсэндэ найдаха болон бди. Түрүү-

харилсаанда хүдэлжэ шада-

ха, убледберильнен продук-

уудалдадаг болохо талаар

ямар арга боломжотой га-

жэ ажахы бүхэнине хаража

Ю. И. АЛЕКСЕЕВ, рес-

публикын газар эсхэмжэлгын

номырдиндэ барюулагдаа.

хэлсэнэн байнабди.

арга болошиодо,

шын эглжээндэ

цияа өөһэдөэ

үзэхэ шухала.

Пдалые тогтонижоруулха

табићан

Энээн

дэлгүүрэй

буйлуулдаг,

тельствын урда

байнабди.

дурадхалнуудые оруул-

Президент,

Республикын

ропромышленна

дабхасажал байна.

нышүүүүт етем

дулдыдана ха юм.

гол зорилгомнай-

ажахынуудай мүнгэн сангай талаар хэды хүндэ байдалда оронониие иймэ тоо, баримтанууд ха-руулна. Жасадаа оройдоол миллиард тухэриг мунгэтэй байгаад, тэдэнэр Урьhаламжа абаhанайнгаа лее банкнуудта аяар 81.9 миллиард түхэриг үритэй байха юм. — Даб дээрэ хаража үзэ

хэдэ, энэ жэлдэ оройдоол

14 ажахы бага зэргэ олзотой гарахаар хүлсэгдэнэ. Тэ. дэнэй дунда Улаан-Үдын шубуунай фабрика, Мухар-Шэаймагай Варай нэгэдэл, «Искра» колхоз, Зэдын аймагай Борьёогой совхоз ороно. Тинхэдэ 185 ажахы хамтадаа 137 миллиард тухэриг гарзатай гарахань. Баргажанай аймагай таряапрадай ажахынуудай Бодо-ной, Баян-Голой нэгэдэлнүүд, Мухар-Шэбэрэй айма... «Коммунизм» колхоз, Яруунын аймагай Иисэнгын совхоз гэхэ мэтэ ажахынууд тус тустаа 400-haa 700 миллион хүрэтэр түхэригэй гарза гайда унанхай.

Худоо ажахые хангадаг, мүн буйлуулдаг предприятинуудай олонхинь баһал ехэ гарзатай. Оройдоол 12 предприятнин миил 200 миллион түхэриг олзотой бай-хадань, 49 предприятинь 3,3 миллиард түхэригөөр гарагажа гараа, тэмэ М. А. Спасов хэлэнэ.

Инмэ эрхэ байдалда республикын агропромышленна комплексые доройтолгоhoo гаргаха, уйлэдбэриинь добиоо уналгые вогсоохо, илангаяа эдеэ хоолой зүйл.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: Буряад Республикын хүдөө ажахын хүдэлмэрилэгшэдэй съсз-

С. БАЛДУЕВАЙ фото.

нүүдые горитойгоор абадаг, ран, хубинууд болгожо, үм-уулалдадаг болохо ямар ар- сэлжэ хэрэглэхэ гуримда га боломжо бинб? Экономигодо дэлгүү-

рэй харилсаанай зайлашагүйгөө нэбтэрэн опожо баймаар хүдэлжэ холо ошогдохоо болёо. Аграрна хубилалтые эрхэ бэшэ бэелүүл... сх хэрэгтэй болоно. Тиймэниинь бухы юумэеэ хамта. Ингээд ерэхэдээ даб дээрэ

Мүнөө республикын хүдөө ажахыда гүрэнэй мэдэлэй предприятинуудай тоо оролдоол 10 процент болоно. Тиихэдэ 50 процентнь колхоз, совхозууд зандаа үлэбэшье, бүхы зөореэ хамтаараа, хубитанууд болгон эдлэхэ гуримтай болоо. Саа. hээ республикын колхоз, сов- да тээхи 5 процентны таряахозуудай хахадhаа олонхинь шадай (фермерскэ) ажахыхамтын, гүрэнэй ажахынууд нууд, 35 процентнь зоной бэшэ болгогдожо, хүн зо- хубини ажахынууд болоно.

хамтын болон хүдэлдэг ажахынууд хүдөө ажахын ехэнхи продукциие үйлэдбэрилнэ гээшэ.

Энэ жэлэй 10 һарада хүажахын предприятинууднаа 15 мянган тонно мяхан, зоной хубиин ажахынуудhаа 991 тонно мяхан гүрэнэй нөөсэдэ оруулагдаа. Энээнhээ гадна горитой мяхан дэлгүүр дээрэ гаргаг. дажа худалдагдаа, өөнэдыншье зондо ажалайнь түлөө... hэндэ үгтөө. Тэрэшэлэн байгша ондо бүхыдөө 50,5

мянган тонно һүн гүрэндэ худалдагдаа. Энээнһээ гадна 1890 тонно ћун дэлгүүртэ гаргагдажа, ушөө 1062 тонно нүн өөнэдын хүдэл мэрилэгшэдтэ худалдагдаран

Продукцини худалдан абалгын сэнгэй бага, түл-бэриин саг соогоо үгтэдэггүй Дээрэнээ хүдөөгэй ажа. хынууд мяха, hүсэ гүрэнэн буйлуулгын предприяти_ нуудта оруулха ехэшье дуратай бэшэ болонхой. Энээн дээрэнээ Улаан-Үдын мяханай комбинат тононой, ћунэн заводууд байлгагдаха тунлдаа хүрөө. Тэрэшэлэн Урдань хотын зонине хартаабха, овощоор гүйсэд хангадаг байнан. Горплодоовощторгын предприятиин предприятинууд үйлэдбэрнез ежет — солгоо, — гэжэ үйлэдбэрнеэ элидхэлшэ саашань тэмдэг-

Эдеэ хоолой зүйлнүүдые элбэгээр үйлэдбэрилдэг, ху-далдадаг болохо тушаа ямар дүүнсежмех бэелүүлэгдэхээр хараалагданаб?

Нэгэдэхеэр, эдеэ хоолой зүйлнүүдые байра дээрэнь буйлуулха багахан предпри_ ятинуудые бариха, ашаглаха хуушануудыень нэльбэн шэнэлхэ шухала болоно.

Хоёрдохёор, хүдөө ажа.. хын предприятинуудта, таряашадай (фермерскэ) ажахынуудта, кооперативуудта эдеэ хоолой зүйл буйлуулха багахан түхсэрэлгэнүүдые худалдажа абаха, тодхоходонь хэрэгтэй мүнгэ (удаан болзорой урьћаламжаап) үгэхэ асуудал шнидхэгдэхэ байна.

Саашань орооно таряа, абадаг болохын тула дэлхэйн оронуудай түрүү дүй дүриэлые үргэнөөр нэбтэ-рүүлхэ, эригэй техноло. ги хэрэглэхэ, городууд шадар овощ ургуулдаг тусхай шэглэлтэй фермерскэ ажа. хынуудые олон болгохо, хамтаараа огород, үрэ жэмэстэ саад эрхилдэг коллективүүдые али болохоор дэмжэхэ шухала гэжэ элидхэл соо онсологдоо.

Адууна малые, шубуудые холимол тэжээлээр hайса хангадаг болохо хэмжээнүүд абтаха вэргэтэй. Эндэ дее анахын эрдэмтэд баһал ехэ юумэ хэжэ шадаха, хүдөө ажахыда бага бэшэ туha нэмэри оруулха байна. Мал ажалые хүшэр хүн... дэ байдалһаа гаргахын ту-

ла нэн түрүүн адууна малай тоо толгойе хэтэрхыгээр хороолгые зогсоохо, ажахы бүхэн малаа тааруу соонь байлгаха, нютаг нютагта өөпэдтэнь таараха, хэрэгтэй үүлтэрэй ман үсхэбэрилхэ

Үсөөншэг аад, һү ехэтэй үнеэдтэй фермэнүүдые байл, гаха хэрэгтэй. Мяханай мал усхэбэрилхэдөө, гаргаша багатан юрын технологи хэрэглэбэл, тэжээлээр дутамаг, нарин нэонотой хонидые hайнаар усхэбэрилхэнь бэрхэтэй нютагуудта арһаарны дулаан дэгэл оёхоор, ноо... поорнь хибэс нэхэхээр үүлтэрэй хонидые олон болго. бол таатай гэжэ тоологдоно.

Шубуу үсхэбэрилдэг предприятинууд продукцияа өөнэдөө буйлуул:ка бэлэн ажахынуудта болгоод, фирменнэ магази... хартаабха, нуудтаа гаргажа худалда-

энкын Ара ургуулжа даг болохо зэргэтэй Касаттат Н. Д тула дэл. скын аймагай ажахынууда үдэрынг түрүү дүй нугана үсхэбэрилхэээ болар байдалаг жо, орондонь галуу бар най: даг болоо haa дээрэ гэл-

3ypraar тоологдоно. -гээд Ин Гарганна багатай разбасич бодоми гэжэ тоологдодог - адухыгаа оө, түргэн хүгжөөхэ, оронуудуй хонинод олошоруулха, мүн зүгы флангүй үнг: риха, үнэтэй арһатай ан үүанса Нэхог хэбэрилхэ, нютагуудай гот тухай уг нуур, сөөрэмүүдтэ загалананшье баридаг болохо гэхэ мэграараа уул hалбаринууд баhал үрг хүнэй hана нөөр хүгжөөгдэхэ зэргэгол эрнд хууу тубшан гэжэ заагдана.

Хэнэйшье мэдэнээр бүгинанан үеын юўмэн мүнгэн сангаар халангүй, тоб галганаа сэхэ дундыда хуряаба. ааб даа. Тимэнээ Бурл Ранса Республикын Правите над изэл вын агропромышленна не загина хонн плексые мүнгэн санга жэ байнат хангалгые hайжаруул буханиз талаар ямар хэмжээнүүд з hайн байл абтажа байһан тухай элн Хэрэг ажа хэл соо дэлгэрэнгыгээр рэкэ үгыг погдоо. Гобошье знань дадамнай: пэгдээ Гэоэшье знана мадамнан; пэнхидээ России федерад Хари, еред на бюджедлээ хүйсэнэй жээ асуугша помологдононоо, тэмэ асуугша нэйнь хэр дүүрэгдэдэгы сэдхэл бо дулдыдаха байнанины эл сепеешех

плабал, ами - Юунэйшье болоо и туйлагдаха нэн түрүүн бидэл ооюздос! ажахынуудай, предприя одань өөнэл нуудай хүтэлбэрилэги асаха, мүры мэргэжэлтэд, бүхы ажалц шэнжэтэі на комплексынгоо разов ражи арга на козыненовито паин арга нуудые доройтолгойо и хурсадхад гаха хүдэлмэри хэхэ багодэг hэн. бди. Тиимэнээ дэлгүүрэй үрэ дүнгөө рилсаанай ёноор, шэн эй соёрхолдо рилсанаў бодоміколжо, ажахыгаа э бэшэ байі Булагай х —гэжэ элидхэлиз түгэс 100 нюунгүй део хэлэбэ,

анышье хэрэ ункеситехово даа. Харин И. И. Ефимов, республа газартац кын агропромышленна выка, хашажа плексын хүдэлмэрилэгшараншуугаар Нэгэл бари

Эшэгүй түг минаа абаг ан ћарынга: гаргашалха ин сагта м р һүнэй гү, правительствануудна, с м мяханай дэ сугларагшаднаа юрэл мяханай до суглерен бэшэ, харин млаа соу нонх тоолнуудые бэшэ, харин мла соу нонх дорхон үйлэ хэрэгүүлыс онэй илгаас гэжэ нэрлэ уймоотэй, з ямар ажануудалтай ү кагуудта зак то бариха гэз

бэзэ. Тингэб

пом (Самоуч

мряад. ород

ппалта ехэ

ажагла

Худоогэй айн булэ му

оронхой гээ haa, еха албынь аргаг болохоруй, Таряашаднай чал байдалай хоолоо арайхан запа-хулгай худ туйлдаа хүрөөд б ухиралган, үг Ажалгүйдэлгэ дэлгэра ажалай hyvлээр с сэнгүүлхэ гэхэдэ, соёло

ламтанууд хаагданхай, Манай hанамжаар хал ажалда этигэхэ, ажалша лективуудые haлгаа үлөөхын түлөө оролдохо тойбди. Буряад Респу кын профсоюзуудай зү агропромышленна ком хүдэлмэрилэгш

Л. Л. Пыбикжапова. нын аймагай «Ұльдэргэ» Буряад хэлэ өө хозой түрүүлэгшэ;

линхой.

шад «Ролль» архи мянган түхэригөөр ж жа, гэр бүлэнүүлы гүүлнэ, хуймаа ашаар, үгэн Ажалгүй аралжаа жиз мэдүг шадта сулео угожо оо угонүүдөй дурандань хатаргана и хоорондоо

хала. Газараа алдабал

эдеэ хооло

octher Hiora

ЭЛИДХЭЛ ЗҮБШЭН ХЭЛСЭЛГЭ

-- Һүүлэй үедэ бүхы агкомплекс тэрэ тоодо хүдөө ажахымнай йохнодо адлада оронхой талаар комитедэй түрүүлэг. гэжэ булта мэдэнэбди. Эндэ зайлашагүй түргэн шиидхэхээр болонон асуудалнууд олон. Тэдэнь дээрэ дээрэнээ

Ажахы эрхилэлгын элдэб гуримтай, олон янзын экономическа шэглэлтэй нэгэ ажахынуудай жэгдэ хүгжэхэ, ажаллаха арга боломжо олгохо зорилготойгоор газарай реформо бэслүүлэгдэнэ гээшэ ааб даа. Энэ шухала хэрэгэй хү-

ээлжээнэй сэндөө хүргэгдэжэ эхиллээр хүдэлмэрине үнгэргэхэ хэрэгтэ гол анхарал хандуулгурбан жэл болохонь. Энэ үе соо республика дотор уртан байна. Энээннээ бүхы. дань гансал колхоз, совхохүдөө ажахын, хүдөөгэй ажазуудай мэдэлдэ байнан 118,5 мянган гектар газар, тэрэ тоодо 75,4 мянган гектар Түбхын түрүүн Россин Правительствада, Финансын министерствэдэ хэдэн дахин хүдөө ажахын элдүүриин газар нютагуудай захиргаанай мэдэлдэ үгтөө. Тэдэнэр һуурин, тосхонуудай зоной аша туные хаража, бууса шадарайнь газарые ургэдхэхэ, малдаа үбhэ сабшаха, бэл-шээхэ, гэр байра барихадань нууд мүнгэн сангаар дуталтэрэ газарнаа участогуудые

таһалжа үгэнэ Мунее республика соо 149 мянган айл оонолын мэдэлэй газартай болонхой Айл бүхэндэ дунда зэргээр 0.68 гектар газар хүртэнэ Хурамхаанай, Хяагын, Мухар-Шэбэрэй аймагуудта айл бухэнэй бууса шадарай газар 1-hээ 2 гектар хүрэтэр үргэдхэгджнхэй.

Гэхэтэй хамта энэ хүдэлмэри үшөөл удаанаар, зарим газарта орёо бэрхэгэйгээр ябуулагдана. Эндэ мүнгэн сангай дуталдадаг ушар баhал бага бэшэ hаад хэнэ. Гэбэшье эдэ бүгэдые зүбөөр тааруулха, үлүү арсалдаанай гарачагүйн тула тодорхой хуули хэрэгтэй бангаа Тинмэ хуули хүлеэhээр үнинэйбди. Хуушанай хуулинууд шэнэ эрхэ байдалай эрилтэнүүдтэ хүсэд

газарай дэмы хүнүүдэй харюусалгые на актнууд, Газарай кодекс тухай шэнэ хуули хэрэгтэй болоод байна.

директор:

нилээд хуушараа,

доошолжо эхильэн, журамшье ажалай гурим. муудажа захалћан юм.

Дэлгүүрэй харилсаанай гуримда манай фабрика мэтэ коллектив хайшан гэжэ

болон газарай неосэнүүдэй ажамидарха ажаллаха гээшэб гэжэ бултадаа бодомнепеку ожкож байнабди. Түбхын түрүүн гурим, журам шангадхаха, ажалай эмхидхэлые нарижуулха, үйлэдээрнин элдэб үлүү гаргашануудые хороохо хэм-жээнүүдые абаабди. Урдань 500 гаран хүнэй хэдэг хүдэлмэриие мүнөө 400 хүрэхэгүй хүн хэнэ. Элдэб мэргэжэлтэд, хүтэлоэрилэгшэд хэрэгтэй болоходонь, шубуушад-операторнуудай уялга дүүргэдэг, һэлгэдэг болоо, Продукциин шанарые haйжаруулха хэрэгтэ онсо анхарал хандуулнабди. Жэшээнь, тамяатай үндэгэнэй удаан, худалдагдаагүй байгаа haaнь, тэрэниие порошог болгонобди. Хамһабариин ажахые хүгжөөнэбди.

Тингэжэ 1993 - 1994 хүдэлжэ байна лэ һайн Мунгэ зөөринн талаар дан ехээр ядалдахаяа болёобди.

Гэбынье саашадаа языка хүдэлхэбибди, үглөөдэр юун болохоб гэнэн асуудал hа-нааемнай зобооно Илангаяа шусуудаа тэжээлээр яажа хангахабибди? Холимол тэжээлээй маниие хангалаг баазынхил тэрэнине унэгуйгөөр абаад, манда үгэхэдөө сэнгыень дээшэлүүлнэ. Манай hанахада, шубуунай фабрикануудта тэжээл өөлэдоо оложо абадаг эрхэ үгэхэ. мүнгөөр хангаха саг ерээ, Тэрээн шэнги худалдаа наймаанай организаципууд манай үйлэдбэрилизн продукабаад, бараг сэнгээр саашань үнэтэй болгожо худалдана. Хэрбээ бидэ Улаан-Үдын район бүхэндэ өөнэдын магазинтай байгаа haa, үндэгэ, мяхаяа бараг доогуур сэнгээр худалдаха, ашаг олзошье оруулха һэм-

калашников. Мухар-Шэбэрэй аймагай Леиосохиом стежмеден исини түрүүлэгшэ, Ажалай Герой:

— Яахадаа, ямар шалтагаанћаа хүдөө ажахы инмэ гасалан, хашаланда орооб? Минии hанахада, мүнөөнэй экономическа реформо гэдэгнай буруугаар лэ бэслүүлэгдэнэл даа

Жэшээнь, хүдөөгэй продукци үйлэдбэрилэгшэд хага хүллөө гаргажа абалан мяха, лү, ноолонойнгоо тү-лөө өөдтэй мүнгэ абанагүй ха юм. Харин тэрэнние буйлуулагшад, худалдагшад гол сусэтыень халмана. Үнэндөө, тиимэ байха ёногүй. Ашаг олзо зүбөөр хубаагдаха, эдеэ леете бистинцебийн псох ехэ хүсэ, хүлhэ, саг гарга-hан зон, хүдөөгэй ажахы. нууд юундэ хохидохо ёһотой

Эгээл энэ гүрэнэй засаг түрэ, күтэлбэрилхы органууд энээниме зүбөөр тааруулха, монополис гуримые хизаарлаха, хинаха зэргэтэй бэшэ аал? Юунэй түлэө тэдэнэр байнаб?

Хэрбээ иимэ гуримай на-ринаар сахигдадаг hаань, хүдөөгэй ажахынууд үйлэдбэ. рильн продукцила өөнэдөө буилуулхамнай, худалдаха. мнай гэжэ элдэб цехүүдые барижа, магазин нээжэ зобохогун һэн. Хүгжэнги ка-питалис гүрэнүүдтэ фермер-

нүүдэй олонхи продукцияа буйлуулагшадта үгэдэг ха

Бидэ мүнөө үйлэдбэрил_ hэн продукцимнай хэды үнэ... гүйшье лаань, ехэнхи һүеэ топонон заводто, малаа мяханай комбинадта, нооюоёо «Нарин сэмбын мануфактура» гэжэ акционернэ эмхидэ худалданабди. Даб дээрэ энээннээ ондоо аргагүй. Продукцияа обрадоо буйлуулха, худалдаха гэжэ энээндэ хү-сэ, зөөрн гарганхаар малайнгаа ашаг шэмые дээшэлүүл. хын түлөө оролдоһомнай дээрэ гэжэ тоолонобди. И. И. ШАРАПОВ, Зэдын

аймагай Борьеогой совкозон тракторно-таряан ажалай оригадын оригадир:

— Энэ хүшэр хүндэ сагташье яһала жэгдэ һайнаар, ашаг олзотой хүдэлжэ бай. пан ажахынуудан тоодо манай Борьёогой совхоз элидхэл соо дурдагдаа.

Тэрэнь ажалша зоной эмхи гуримаа алдаагүй, хамтаараа оролдон хүдэлжэ байhанай аша үрэ гээшэ ааб даа. Бидэ жэл бүхэндэ орооhомой, тэжээлэй ургамал... нуудай мүү бэшэ ургаса абанабди. Жэшээнь, энэ жэлдэ 85 мянган центнер таряа сохижо абаабди. Хонишоднайшье яћалал ћайн үрэ дүнгүүдтэй ажаллана.

Хэды тингэбэшье ажалша. дай салин хүлнэн бага. Ажабайдалыньшье тинмэ баян дэлгэр гэхын аргагүй. Ушарынь юуб гэхэдэ, хүдөө ажа-хын продукцини сэн ахир бага байна бшуу. Энээн дээрэнээ созхоз янала ехэ та... ряа, мяха, ноою худалдажа Кайгаад, ехэ үри шэридэ ороно. Тусхайлхада, хониной ноонон хэндэшье хэрэггүй, ахир бага сэнтэй продукци болонхой, Таряан гээшэ hая болотор эдеэнэй дээжэ, ажабайдалай һүр һүлдэ гэжэ тоологдодог байһан. Мүнөө тэрэниие ургуулха гэжэ хара хульэеэ гаргананай хэрэггүй болоно гү? Иихэдээ юун боложо байна гээшэб?

Тэрэшэлэн тус съезд дээрэ Мунска районой Молодежным горно-шанаржуулгын комонналай хамһабарины ажахын директор А. А. Беляев, Бурлад Республикын хүдөө ажахын болон эдеэ хоолой министр А. М. Шевченко, Буряадай хүдөө ажахын институдай багша Д. Б. Бохнев, Мухар-Шэбэрэй аймагай таряашадай Барай нэггэдэлэй түрүүлэгшэ М. В. Рютин, Улаан-Үдэ хотын захиргаанай гулваа А. Г. Луб. санов, России аграрна партини республиканска комитедэй түрүүлэгшэ В. Н. Ша. банов гегшэд үгэ хэлээ.

Съезддэ хабаадагшад «1994 -1995 онуудта Бурлад Рес. публинада аграрна реформо бэелүүлхэ программын проектые» гол түлээ hайшаагаад. саашань тэрэнине мулижэ, заћажа дүүргээд баталхыень Правительствада даалгаа. Гадна эндэ России Федерацинн Президентдэ, Правительствада хандаһан Хандалга, мүн тусхай тогтоол баталан абтаран байна.

А. Т. Стопичев, Загарайн аймагай «Гигант» колхозой түрүүлэгшэ:

- Агропромышленна ком. далда, социальна байдалда плексые хүгжэөхэ талаар ямариње Программын абтаа наа, продукцини үнэ сэндэ бодого ажалай гаргашын оруулагдаагүй сагта юумэн талын дүн харагдаа гү? Үгы. урагшалхаяа байнагуй. Юрэнхыдоо, ажахынуудай гуулгые хубилган шэнэдхэлгэдэ яарал-даарал гээшэ яћала ушараа даа. Хубинн, үмсын эд эзэмдэгшыс түр-гэн бушуу элирүүлхэ, бии оолгохо гэжэ Теэд хүн зомнай анханайн. гаа тогтониженон бодомкые саг дары һэлгээд, хубилгаад орхихо аргатуй ха юм.

Ажахынууд хоорондын тодо тоосоонуудые набтарүүлхэ асуудалда үгэ хэном-ехим ссотот ештеп сервын комбинадта продукцияа тушаагаад, ахир бага... хан тулооныень хэлэн haраар абажа шадангүй сайхань ямар гээшэб? Энэ асуудал гуримшуулхаар болоо. Хүдөө ажахын байдал һайжарха тэнэн найдалаа ор. хеогуйоди. Гурэн бидэнине

дэмжэхэ, дотаци мүнгөөр

туналха ёнотой гэжэ нүхэр

Стопичев онсолон мэдүүлбэ. Г. М. Сыденова, «мухор. Шибирский» гэнэп тононой заводой эблэлэй директор: Манай тононой заводые һэльбэн шэнэлээгүйдэ аргагүй болоо. Мүнөө жэл колхоз, совхозууд энэ хүдэлмэ... ри эхилхэдэмнай туралаа юм. Гэбэшье правительствын

тућаламжагүйгөөр һэльбэн -техостут вашье тугосхог-Зундаа бэлэн болгогдонон продукцияа хайшань хэлэйб? Холодильнитууд үгы. Бусад область, хизаарнуудта абаашаха гу, али нинслэл хого соогуур худалдаха газараа бэдэрхэ гү? Улаан-Үдын һүнэй комби_ надта колхоз, совхозуудай мүнгөөр холодильник бариг. даа һэн. Харин мүнөө өөhэдтөө бариха гээшэмнай диилдэшэгүй гэхээр зорилго болоод байна. Ушар нимэнээ туналамжа хүлсэнээди

гэжэ үгэ хэлэгшэ тобшолбо. Д. И. Суворов, Хэжэнгын аймагай гулваа: Таряашанай ажахынуу дай байдал илангала һанаа вобооно. Анхан малшадаар хүдэлжэ ябаһан хүнүүд мүнөө ажахынуудай хүтэлбэ-рилэгшэд болоо. Һуралсал, Луршэл угы, матернальнотехническо . хангалга угаа тулгардуу. Аймаг соо продукци буй-

луулан болбосолуулдаг мыни-цехүүд байгуулагдана Овощ, гречиха гэхэ мэтые буйлуулжа, худалдаанда оруулбал, нилээн ашагтай байха ха. Хүдөөгэй байдал бүхы дээрэнь хараад үзэхэдэ, эн-

дэхи эд үйлэдбэрилэгшэд амаргүйхэн сагые дабажа (айна, Гэбэшье хэжэнгээрхин үбэлэн сагта бараг бэл. дээ, хүрэхэ үбнэ тэжээл. малдаа абаа. П. М. Болонев, республи-

кын аграрна холбооной турүүлэгшэ, хүдөө ажахын министрэй орлогшо:

- Олондо мэдээсэл дамжуулдаг хэрэгсэлнүүд соо мүнөө ябуулагдажа байгаа

эдэ хубилалтанууд ямараар нүлөөлиэ гээшэб? Үмсэлэлгэ гээшэ гэйхидтэ юу үгөөб? Һайн

Газаран реформын талаар асуудалые атрарна холбооной совет дээрэ хаража үзэхөөр болоо. Хүдөө ажахыда мүнөө үедэ оньнон техникэ угаа хэрэгтэй. Шэнгэн түлишөөр хангалгын асуудал тон хурсаар табигдана. Бодото, шанартан продукци абалга экдэнээл эхитэй ха Тугэсхэлдэнь би дурадхал оруулнаю, Онсолбол, хүдөө ажахын элдэб байгууламжануудта үриеэ түлэхэ зэргэтэй. Хол жэлоо haa, хэдэн жэлбээ шэ-

үнэ сэнгээ буураные хараада абан, дотаци мүнгөөр хү-дөөгэйхидтэ туһалаг лэ. Үнэ сэнгүүдэй асуудал тон шухала болоно. Бодото ажал, гаргашануудые хараада аба_ жа, үнэ сэн тогтоогдохо ёнотой. Дүрбэдэхсэр, хүдөө ажахына хүнгэлэлгэгэй ту. hаламжын үгтөөгүй haa, хүгжэхэ гээшэнь угаа хүшэр болоно. Социальна байдалда мүнгэ зөөри һомололго дээшэ.

лүүлэгдэхэ зэргэтэй. Мүнгэ зөөри номололгын политика хубилгананай ашаар хүдоодэ социальна объектнүүдые барилгые үргэдхэхэ шухала. Л. Б. Ванюшкина, Бар-

гажанай аймагай Хилганын колхозой түрүүлэгшэ;

— Аймаган эгээл холын Заха хизаарта манай ажа. хы оршодог. Правительствын хэмжээндэ хүдөө ажахын байдал ћайжаруулхаар оролгаргагдахагүйдэ, долгын юумэн хубилхагүй гэжэ эли.

Ажахы дотор үбнэ тэжээл, орооно таряа хуряалгын хү-дэлмэри хэды орёо бэрхэтэйшье байдалда haa, урагшатай үнгэргэгдөө гээд тэмдэглэлтэй, Мартын 1 болотор оньнон техникоео заhaбарилжа тугэсхэхэ гэхэлэ. запчастьнуудта мүнгэн үгы. Малайнгаа байрануудые саг соонь запабарилаабди, убэлдэ бэлдэлгэмнай урагшатай унгэрее.

Саашань үгэ хэлэгшэ мүнее усын гол зорилгонуудта тогтобо. Хилганада хүүгэдэй саадай барилга зогсоогдонхой. Энэ барилга түгэсхэхын тула 150 миллион түхэриг хэрэгтэй. Салин хүлһэнэй талаар үриеэ түлэхэ байгаа бди, теэд мүнгэн үгы, Запчастынуудые яажа далдажа абаха гээшэбибди?

В. В. Смолии, Бэшүүрэй аймагай «11обеда» колхозой түрүүлэгшэ:

— Хүдөөдэ экономическа еформын эхильээр эгсэ гурбан жэл үнгэрбэ. Теэд һайн талын үзэгдэлнүүд үгыл даа. Үйлэдбэриин доошололго зогсоогдоногуй, адууна малай тоо хоропоор зандаа.

Мунее еенэдгее олзотойгоор хүдэлхын тула элдэб арга хургануудые бэдэрхэ баатай болонобди, Һүеэ ту. шаанагүйбди, өөнэдтөө буйлуулнабди. Зөөхэй, торо болреформонууд тухай яћала гоод худалданабди. Хоёрдохи бэшэгдэнэ. Хүн зоной hyy тээрмэсэ тодхоогообди,

Мал үүсэлхэ талмай бии Малаа амидын шэгнүүрээр бэшэ, мяха болгоод худалдахада аятай байна. Дэлгүүрэй экономикын ха-

рилсаануудта бэлэн бэшэ

байшообди. Фермерскэ ажа... хынууд гүрэнэй зүгнөө мэ. хэлэгдээ. Хүнгэлэлтэтэй урь. hаламжа абаhан зон үсөөн. Теэдшье таряашанай ажа. хынуудай эблэлнүүд газараа гүйсэд ашаглажа, хэрэглэжэ шадана гү? Жэшээлбэл, анхандаа Бодонгуудай совхоз байнан ажахы мүнөө таригдадаг талмайнгаа 30 про-

центые ашаглаагүй, ургуул-haн ургасынгаа 30 процен. элдэб тые хуряажа шадангүй ор-гүрэн хёо Иймэ хандасын үргэлердохёор гэбэл, түхэригэй нэ газар эмдүүрнлхэ, шэнээр ашаглаха болохо губди? Инмэ үмсэлэлгэ огто хэрэггүй. Ерээдүй тухай бодомжолонгүй, мал адуунаяа үүсэлхэ, хутага доро оруулха-

мнай хайшаа юм? Забайка... линн нарин нооното үүлтэрэй хонидоо һалгаажа, дуућажа байнабли Худее нютагаймнай соё.

лой байщамгууд, библиотекэ-нүүд хаагданаар. Саашаа юун болохонь бэ? Эрдэмээ, соёлоэ ингэнээр огтолон hалгаахамнай гээшэ гү? Дан хойнотощоогуй, сагтаа hэг орожо, эдэ бүгэдэ тухайгаа hанаата болохо ёhотойбди.

Б. И. Николаев, Буряадай хүдөө ажахын эрдэм шэн. жэлэлгын институдай ди_ perrop:

- Бодомжогуй экономи. ческа реформын хохидолто хойшолонгуудые бэе дээрээ бодотоор мэдэржэ байнабди. Гол һалбари—мал ажалаараа хойноголгодо орожо, ду-шөөд онуудай ханын сагта эрьен бусаба хабди. Дайнай үеын жэлнүүдтэшье нимэ бага нооно абадаг нэн аалдн?

Хахалагдадаг газарай талмай хороогдоноор. Анхан эн--ды глежет ехэ идех сенед тадаг байгаа гээшэб? Мүнөө үрэлэн, минеральна үтэг-жүүлгэшье хомордоно. Хаясаанай газар ехэ болоо. Хүдөө ажахын һандаралые

тогтоохын тула тусхай программа хэрэгтэй. Хүдөө ажахын талаар эрдэмтэд эндэ сэхэ хабаадалсажа, хубитана оруулха ёнотой. Манай институт haя боло-

тор лэ зохёохы дурадхалнуу. даа үйлэдбэридэ нэбтэрүүл. байгаа. Туйлалтанууд янала бин тээшэ. 1988 он. hoo гүйсэд ажахын тоосоон. До ороо нэмди. Харин мүноемпедух исдетмери. нүүд абанаар дэмжэгдэхэеэ байнагүй хэбэртэй. Институ дай научно-техническо бааза тон һула. Мүнгэн һангай ту. hаламжа мүнөө тон хэрэгтэй.

Инмэ байдалай тогтобо. шье, бидэ найдалаа алдана гүйбди. Үйлэдбэри хүгжөөл. сэлэ үшөөшье хубитаяа оруулхал байхабди. Юуб гэ. бэл, олон хүдэлмэринүүднай сэнтэй. Жэшээлбэл, бодо малай үүлтэр һайжаруулха талаар хэды олон жэл соо оролдосотой нарни шэнжэлгэнүүдые хээ, тур. шалгануудые үнгэргөө һэн. бибди. Эдэ бүгэдэ минн ha. Maxa elioryn.

профсоюзай рескомой рүүлэгшэ:

- Хүдөөгэй зоной тэнүүдтэ засагай дээ вургаанууд анхархаяа бы Россин, республи правительствануудыза, съ

ниинь механизатор, ниннь hаалишан аад. хэлэн байдалда дүгэрхы м болотор хү

Юрэдөөл, һүүлэй үед үү. Ранса I дөөгэйхид буйалгалай у абаба.

эрилтэнүүдтэ анхарыт засагай дээдын зургааны хандаха байнабди.

спого языка Республикые эрхэтэ байдалгай гаттай ном h Геэд энэмнай ажабай, ыз. Авторын ган эрцэмэн мнай ямар нүлөө үзү Элдэб hалбариян пре ендеша Бада тинууд хойно хойноло. Тус номые ндаша Бади лан һандарнаар. Ж. Ж. үндэһэн бэл, Хандагатайн лес (ВАРК) зах; хозой экономическа ын гаргаба. байдалда оронон уши ном хоёр модошодой үхибүүд Мидэнэ. «Буря дуунсмэт ехапалалам вка темэнүүд

и нэгэдэхн х Республикын прави ээлнүүд 199 вада хэдэн асуудал тай эрэлдэхэдэ. п гэнсэ hанагдама, Хүлөөгж үгэнүүд хыда засаг захиргаан и үгэнүүд» гэ: жэ шадахаб хүгжэлтын дэхн хэлэгы түрүү шэглэлнүүдыс визй. түрүү шоглоон долгоо түрүүн ажалаа ябуулхаб? Ромой түрүүн хэр зэргээр дулдылаа хэнгээл бүх

Анхандаа хүдөө а продукци үйлэдээр рамматикын аяар 70—80 проценти жүүлэн бэнгэ гөөр hомологдодог ха юм. Мүнөө хүдөө нютаги

литые дуунан шахаа хайшан гээ шажа, хайшан лэ г минитээр hуулика абахаб гэжэ ороллоош erem exer литика бүрилдүүлэн тобшоор ба на ха юм. Эдэ ба уряал хэлэнл мнай хэды шэнээнн лын саанахи бан илэгдэжэ бай оронхой гэжизб? им мэдүүлэл Айл аймагай арай үгэнүүд, му байхадань, аралжаа бүүл тус ном и байна, к хүнүүд болб

гээшэ ханшаа юм? Газарай асуудал

м. намжил кулээр эд Белик не зашин да манай тусхай 🎼 дээшэлү

дүй тухай хоороль МСОМОЛЬСЬ бодомжольоном хэрэм Октябрь hap фангэй гэнтэ

тааранатүй сшуу. Зарим ушарта хүнүүд газар абахысчь абаад, тэрэнэйнгээ үрэжэл дээшэлүүлхэ, зүбөөр ашаг үрэтэйгөөр харэглэхэ тухай боломжолногүй. Тэрээн дээрэйээ ехэ газарай дэмы хаягдашоод, үрэжэлэйнь муудажа байһан баримтанууд бии. Тиимэһээ бугэдые гуримшуулха, шэлүүлхэ хуулита_норматив_

А. Г. ДОНДОКОВ, Улаап-Үдын шубуунай фабракын

— Манай фабрина үндэгэ, шубуунай мяха үйлэдбэрилпэг республикын эгээл унинэй предприятинуудай нэгэн болоно. Тиммэнээ шубуудай байранууд, элдэб оньһон түхеэрэлгэ, хэрэгсэлнүүдынь муудаа ааб даа

Инмэ эрхэ байдалда, илангаяа мүнөө сагта ашат үрэ ехэтэйгээр хүдэлхэнь хэсүү болоһонинь элитэ Тахяануудта эдюулхэ тэжээл туйлай үнэтэй болошоо Тэрэ-нэй шанарыншье биратүй. Эгээл энээн дээрэнээ хоёр жэлэй саана фабрикада продукци үйлэдбэрилгэ эрид салин түлбэринн бага болоходо HIGHLARGYK ARG

үеэр тинхэдэ ябаха. тухашаруу байдал даа нэк, Тиимел о ха юм. ХХ парт-

нережжете колко... учетивар күцэлүгү нэл аймагай захиргулваа, Буряад Рес. зыя Арадан Хуралай г болохо зэргэтэй. Ка^{лт} Н. Д. Вадмаевтай госполо варгатан, на дарыны уулзажа, ын аймагай ажахыну үдэрыны уулзажа, гана үсхэбэрилхэсэ б байдалаар hонирхохоорондонь галуу 6

, орондонь галуу от Зургаан-Дэбэ гэнэ ологдоно гэнэ гээд Нима Дугаржа-Гаргана багатай hам бодомколхо зуураа, тоологдодог — ака эедэнь үргэхые саашалэжэ ябадаг түрүү со. хэбэрилгые ргэн хүгжөөхэ, оронуу хонишодоо энэ удаа ошоруулха, мүн зүгышүй үнгэрэөгүй hэн. хэ, үнэтэй арhатай аны Нохошкуева... Энэ бэрилхэ, нютагуудай гхай урдань янала ур, сөөрэмүүдтэ зафаншье наа, улаан улаан ридаг болохо гэхэ арва уулзан золгохолбаринууд баһал үнэй һанамжа, хараа

ор хүгжөөгдэхэ вэрх эрнд хубилжа магад. түбшэн янзын, дун_ кэ ваагдана. жэ заагдана. Кэнэйшье жэдэнээр кананан эхэлэр «зар-хэнэйшье жэдэнээр умэн мүнгэн сангаар шүй, тобию тэдыгээр

умэн мүнгэн савтар жүй, тоойю тэдыгээр ланаа сэхэ дулды хуряаба бальжиновна, еспубликын Прави кэл таналгаряагүй ин агропромышланан жанат. Саг хубилга. пайжару бухэндэ түл түрэсэ нгалгые ыналын түхэлдэ түл түрссынаар ямар хэмжээн найн байдаггүй ха юм бтажа байнан тухай зэрэг ажал тухайгаа ол соо дэлгэрэнгыгээ гээ үгыт даа,— гэжэ эгдээ. Гэбэшье энэнь амнай:

Энхидээ Россин федерар, еренэн из хүн а бюджеднээ мүнгэнэй асуугша юм. Ямар эмологдононноо, нюуса байхань hэм. эмологдологноо, нюуса байхань hэм. эйнь хэр дүүргэгдэд эдьхэл бодолоо, срол. улдыдаха байнанины хошээлээ элсүүлжэ улдыдаха байнанины хошээлээ элсүүлжэ бал, амижила заата--- Юунэйшье болоо пагдаха гэжэ haнаг.

от түрүүн бидэл ооног жахынуудай, предпрыы өэнэд хоорондоо уудай хүтэлбэрилэна, мүрысэхэ тодор. уудан хүтэлсэрилана, мүрысэхэ тодор-эргэжэлтэд, бүхы ажа шэнжэтэй дурадхал ултадаа агропромына гэхэ мэтын оюно. а комплексынгоо һалын арганууд зоной уудые доройтолгоноо хурсадхадаг, эдээхи аха хүдэлмэрн хэхэ ба һэн, Үнэндөө, энэди. Тинмэнээ дэлгүүр рэ дунгөөрөө хэн нэ. илсаанай споор, ш соёрхолдохо гэнэн нэ-одомжолжо, амахыгаа юшэ байгаал даа илжэ ћураха сагнай Булагай хонишон бо. -гэжэ элрдхэмиэ түгэ воунгүй табиба. — өө хэлэбэ. — шье хэрэг ажалдам-

жэшээлнүүд ушардаг -за. Харин мүнөө... бүотемэ» хүдөөгэй ажал. И. И. Ификов, респ газартань хүрэтэр ын агропромыниенна; хашажа, хобиажа лексын хүдэлмэрилэгшуугаар hанагдаха. рофсоюзай рескомония баринта дурда. үүлэгшэ: эшэгүн түмэр хүрээ

— Хүдөөгэй зоной жаа абаха гэбэл, энүүдтэ засагай даргашалха болоно. ургаанууд анхархаяа ургаанууд анхархаяа сагах мүнөө нэгэ үг Россин, респуб няэй гү, али кило-гравительстванууднаа, мханай сэнгээр ма. гэ сугларагшалднаа юра а юу абахабши? Гү орхой үйлэ хэрэгүүдц иллаае «паритет поэнэбли. вжэ нэрлэдэг. Юрэ-Худоогэй айн булэ мистэй, зурилдостэй

тмар ажайуудалтайб? уудта засаг түрын нинь механизатор, барижа гээшэ хэсүүл нинь haaлишан аад, ю. Тингэбэ яабашье. калон байдалда дүтэрхийлогор хүлисэхэ, тэ ка гээшэ хайшаа юм?н гээшэбибди?»— гэ-Юрэдоол, hүүлэй үс Рамса Бальжинов. дөөгэйхид буналгаана баба. хи үеьн байдалда

оронхой гээ haa, ехэ нь аргагүй. Зоной сронхон гээ нас, схи Колохоруй Тарлашади: байдалай дэройгохо хоолоэ арайхан эмлгай худал, тонол туйлдаа хүрөөд аралган, үглөө бүхэн туйлдаа Ажалгүйдэлгэ дэлгэј

сэнгүүлхэ гэхэдэ, соёл ламтанууд хаагданхай Манай ћанамжаар ; ажалда этигэхэ, ажали лективүүдые үлөөхын түлөө оролдо тойоди. Буряад Рес кын профсоюзуудай агропромышления кс хүдэлмэрилэ орилтэнүүдтэ анхары васагай дээдын зургаг хандаха байнабди,

ажалай һүүлээр сэл

Л. Д. Цыбикжанова нын аймагай «Үльдэргмад хэлэ өөнэдөө үзэ хеёрэлдэдэг, hанал содолосхозой түрүүлэгшэ: (Самоучитель бу. роо хубаалдадаг гээшэ.

то наыка)» — нима врхото байдалтай так ном ћанхан хобэрхэтэ байдалтай т Авторынь — хэлэ Теэд энэмнай ажаба эрдэмэй доктор мнай ямар нүлөө үз ша Бадмаевич БуЭлдэб налбарини прис номые Бүгэдэ бутинууд хойно хойног намын соёлой эбтанууд хоино хойного помые Бүгэдэ булан hандарьгар. Нарван соёлой эблея. Хандагатайн ларваба экон: лическа паргаба.

итхой. жэдэхи хэнэтынь 25 Республикт правитинээ бүридэнхэй линхой. вада хэдэн асуудал тидэхэдэ шухала хэлгэнэ нанагдана. Хүд үгэнүүд оолон холхыда засат захиргаанжүүд» гэжэ нэрэтэй жэ шадахаб, хүгжэлти хэлэгынь 26 хэ-

хэр зэргээр дулдыгал бүхэнэй эхнии? Анханадаа хүлөө мматикын болон лек-родукци үйлэдөг үйлнүүдые авторай: продукин аяар 70—80 процентулы бэшэйэн цэнд гөөр hомологдодог ажаглалтануудынь

BESKVUI alra exe Мүнөө хүдөө нюта хэлэлгын абяануулитые дуунан шаханшан гээд үгүүлхэ хайшан лэ буряад үгын баялиг, миннтээр һуулика, үгэнүүд, мэдүүлэл-абахаб гэжэ оролдос_{жэ мэгэ} тухай тэнлитика бүрилдүүлэн шоор бэшээтэй юм. на ха юм. Эдэ б мнагор оэшээтэй юм. мнаг хэды шэнээний хэды хэдодоо лын саанахи баглэжэ байдаг элцэб оронхой гээшэб? мэдүүлэлнүүд, хол-Айл аймагай аражүүд, мүн амяараа байхадань, араликая тус ном соо олоор шад «Рояль» архимакай. Энэнь тон мянган түхэригөөр тайна, юундэб гэхэжа, гор бүлэнүүдьүүд болбол үгэнүүзар, үгэнүүдлээ бүхуймаа Ажалгүй аралжаа шадта сулее угэжэ изнүүдэй ашаар ле

делей гетелген... Эде бүгөдө хадаа анханнаа алтан жолоогоо алдажа, панкаруута... -кодод кекз — перинке ви жогүй алхамуудай хойшолов гэс. Мүнөө болоод байхада, ганса нэгээрээ газар дүүд рэн «сасагдашаран» фермернүүд гүрэн түрые яажа тэд. хэхэ, тэжээхэ ушартай бо-доноб? Хэлэхэньшье хэсүүл — Одоо еерын Прези...

дэ тэхээр үлэн жоойож жо..

дентзы болоод байхадамнай, юумэн тогтуури, тэнсүүрнөэ оложо, али hайн тээшээ хубилжа эхилхэ юм гү? Саг харуулна бэзэ. Эрид хубилалта, хурдадхалгаћаа эхитэй агуусхэ «сэ. сэрхэлдээн» юугээр дүү-рээб? Видэнэрые бултыем-най уна руу хаяа гэхэдэ болоно. Хэн эрьедэнь тамасжа гаранаб, тэдэ ажажидар... жа шадаха, бэшэнинь зүг шэгээ алдажа, төөрико түгэншэлхэ жэшээтэй. Яаба хээбэнье, оснэдтоо таарама,

«MIMONT FORM ICITE» zəhən konkyncdo epəhən orepk

магай жонншодой зублеви жарюулжа ябаба. Тинхэдэ сабэритэйгээр дээрэ эгээл олзотой hал. бари байнан нинтын һүрэгэй тоо толгойи ехээр хоронон, үссэрнэн тухай шанга шүүмжалал гараа hак.

Энэньшье зүйтэйл Ушарынь гэхэдэ, бүдүүн шэрхи пооботой, үүлтэрэй хонидто haли шућа ходижо. мяха_ энг, бороо, хүйтэндэ тэсэмтэй — нежэ түхэлэй хонн... дые саашадаа улэмжэ ехээр үсхэбэрилдэг болохо тухай халуун хоорэлдоон гарана,

Урдань амкалта туйлажа, онсо шелтарапиад үнэтэй хноэс, машинапаа эхилээц. аяншалгын путевкоор урмашуулагдадаг, шагнал xan. рада хургодог изи. Раиса Бальжиновиа, напад онуудта аймагай чемпнон ходоо, холын Прибалтика, Калининградаар аяншалаад ерээ бэлэй. Тинхэдэ юумэн яћала элбэг, элдин ћайхан

Ранса, сохом 7-той гү, али энэ эхэнэр үнцэн хабhа-8-тай hэн хаш. hэбшээ- найнгаа забhарта хадагалжа

Амидажа тухашарһан Рая Амидажа туханарын т.м. «Хо- hэн. перабэл — экы төзшээ эрьежэ: «Хо- hэн. Эхэнэр хүн түрэбэл — Экэндыг яатараа хада өөдэ Эхэнэр хүн түрэбэл — тэгүүлнэ гээшээ? Гайхалтай. үлгэн дэлхэйн залан... Эгсэ үтэр бусааял, Талада ябаха.

ха гээ haa, тохомой шэнээн Үдэдэ хүдэлдэг юм байна. газарта тогтоон ээрэнэнэй Сэсэгмаа — сакманцица... хэрэггүй, Малай хүлдэ гэш. Тулана — оёдолцюн... Жаргал гоон хадын оройгоор урга-даг юм. Тиммэнээ ургын Одхон Дамдин— hургуулийн шүүнэндэл шэмэтэй хагда, шаби. Үри хүүхэд өөдөө хонидойнгоо туруу. Дэгдэн ошохол даа. нуудай нуража дэхолтохо... гүйнь тулада намаглиг га. Республикын дээдын элдэб

тэй байбашье, батаганаархаа яданан бодолоо уулзан саюм гү, бү мэдэе, хонидынь суугаа хэлээшьегүй нэн гэшанха хойшо хушууран шэг- лэн. Тингэбашье мэдээжэ холэбэ. Саагуур— нуга таляан, импоной мэхэгүйхэн мино-шугы бургаанан... рэл соо ямар нэгэн өөрэ едее истен дамя ооо г.ба оэхдөөдлегү сынеш ныгик

Маадайнуудаа ташалан тэб. 47 жэлэй саада тээ, энхэ сэгнээ оуулгажа, гэдэргэнь амгалан сагай эхни дээрэ Лубсанай Бальжинай бүлэдамнай аятай зохид бэшэ дэ басаган түрэжэ, эхэ, эсэгү?»—гэбэ. — Басагамин, үшөөл гүл-мэрхэн ябанаш даа. Хужар долёонон хонид бэлшээрнеэ Урилан нэлгэхэ дуратан юм. Өөхэ нөөнэн бөөрэтэй, өө-Тай зогдор доро бэежэн хү-дэржэө, ажалай амта танда. Нохошкуевтанай хоёр баса-гад тусхай дунда эмшэнэй дэргэн тобир хонидтой бай. мэргэжэл шудалаад, Улаанхэгдээгүй шэнэ нямһал но- хүбүүниинь Буряадай хүдөө хяаг бэдэржэ, hалхн hүрэн үндыжэ, үйлэ хубиин таби-тэгүүлнэ гээнэ. Ямаршье суураар hодоёо бүхэжэн,

Нэрэ олохо - наћанай. зарнаа холохонуур бэлшээ- зургаануудай

БУЛАГАЙ ХОНИШОНОЙ БОДОЛ

дура, ёно гурим хараглажа худэлеед байбал, бэрхэшээл. hээ гараха арга замууд хэ-тэдээ олдохол байха!— гэ. жэ хүдөө ажахын управлеимин ахамад воотехник М. С. Аюров тоолоно. - Эгээ шухалань гэхэдэ, хонидой үүлдестйетлелтеш дуе дет хэбэрилжэ, арнан нэхы дэгэл, бээлэй, малгай оёмо худалдаха асуудал, Миник hанахада, холын зорилго бэ. шэ хэбэртэй. «Улаан-Үдын нарин сэмбын мануфантура» гэлэн анционернэ бүлгэм шэ, рүүбгэр нооло болбосоруу-лан үйлэдбэрнлхэ техноло. ги саашадаа нэбтэрүүлхэ хүсэл бодомжогой юм гэжэ дуулдатша. Тнимэ юм haaнь, «сагаан алтан» сэнтэй бо. ложо, дубленко, хибэс мэтын орёо нарин эд хэрэг. сал үйлэдбэрилдэг. боложо сматаподи.

- Михаил Сабжаевич, үнэхөөр тинмэ саг ерэхэ гээшэ гү? — гэжэ һонирхон асуужадамии:

хабсаран хэлээд, - оролдоо. ажаллаагүйдэ «гарууди шу. буунай галта һүүл минитэ баригдаха» бэшэ даа, -- гэхэтэээ хамта тэрэ үрэв эн нюдзеэ хюрылган:

— Буряад түхэлэй эхэ хонидто тинмэ ехэ анхарал хандуульанай балай хэрэггүй юм аабза. Хабарай хагсуу хүйтэндэ нарай налха хурь... гад ядамагтүй тобиржодог. Дэл узуур дээрэ, эхэ баса- гоо тоолодоггүй золоо дур-Энэ намар зарлагданан ай- ган хоёр зунаг түлгэнүүдыө дадаг гэнэншүү, шанга тэ-

рэ. Байгша ондо бидэ ноо. нине, hоор даабарияа дүүргээбди. абаарай... Харин түл абалгаар урда-найигаа дүнгүүдтэ хүрэбэ.. үгэнүүд х гүйбди, Энээндэ элдэб шалтатаанууд нүлөөлөө, —гэжэ суг хүдэлдэг Саяан Бадма.

ев хэлээд, хараа далда оро-

hoн хонид тээшээ дүхэбэ. — Хониподой үдэр бүрийн хэрэгтэ «жэжэ-бойо» юу-Нэгэтэ колхозойнгоо суута хонкшон, Гуранэй шангай лауреат болонон Дулмажап Доржитаровна Будаеваћаа: Манай дам; «Ажалай журам, түл бяад он болотор олонхи хо. ажаллажа ябана. Алишье абалгын уедэ— режим»— инд буряад үүлтэрэн нэн. таланаань абажа үзэхэдэ, гээд тоб байса харюусаа бэмэргэжэл түгэс хүнүүд нам. шье хүйтэндэ бүхэлн дал адли хараа бодолтой, адуулдаг пэмди. О хүсэл эрмэлзэлгэй гэжэ ha... нахадаа, сэдьхэлээ ханаа Уһалхашье гэлтэгүй үл хоол бэлэйо. Намтай суг хүдэл- залгаад лэ ябагша бэлэй... шэлжэнэн шье энээнине захигшаб. АРБА-ХОРИН ж

логор мартаагүй. Тингээд гөө альгадаба. алуунай турьяан, хазаарай Хони мал адуулха гү, ханхинаан соо бэшэшье haa, али газар хахалхада, үгы. хонгор hайхан хони малай шье haa, ухаагаа гүйлгэн, мааралдаан соо хоолойн ху-Намарай ного гагалум үдэр, хо.

ашат олзо угэхэ онсо онол үе байгаа... Тэрэшье — тэ хые оролдохо юм даа. Энээ. грамотанууд, хайра,

Раиса Бальжиновна буурал улаанаа дугшуулан, энэ Нохошкуевагай 100 мянган Болдируутын гүбээе олохон лэ тойронон байха. Хүн боложо, хулоо шоройдохойоо хойшо түрэл нютагнаа гамэн гэжэ огто байдаггүй. заашаа гаража ошоогүй ажа. дурдаад үнгэрбэл, байдалайнь утаһан эндэһээл эхитэй бэшэ тү?

Сарюун шэгтэй Цэбэг төөдэйн (Рансын эхэ) хөөрэ-«Манай хүдэлмэридэ юун hые тэрэ ябахадаа тобшоор шухалаб?»— гэжэ асууха. бэшэжэ абаа бэлэйб. «...Та... Тэдэнэр шэрхи, үглөөгүүр лэй. Гансалье би бэшэ, ха- багахан үбнэ үрижэ халуу рин баян дүй дүршэлтэй, оруулхабди. Тингээд ямарүдэр адуулдаг пэмди. Өөнэдөө саћа малтаад, хагда эдихэ. из, кониционой мэргэжэлдэ Һүүлэй үедэ ноононой сэн залуушуулда- бууража, хонин һүрэгөө үсөөлнэ geexa гээдшье жэлэй дуулдадаг агцы. Гайтайл саг санда тээ Сертей нүхэртэсэ ерээ байна даа, ай хөөрадуун һүрэгөө манан яба. хы»,— гээд, үндэр наһата дагаа Ранса мүнөөшье бо- гэнтэ шэгээ хубилган, үбдэ.

Уянга найруулан бэшэхэдэ, халга гарган, хаба шадалаа. ямар тиимэ тусгаар шадараа hалиржал ябанал даа. бари, мэргэжэл хэрэгтэй юм Үнихэн болонон хэрэг. гээд зариман hанажа боло-Арайшье тинмэ бэшэ Хуряагданан таряанан үлэг. даа. Зоригтой хүн зоболон.

басагамин, хадуужа гууд эрхим хонишоной зу... заан данса соо олохон лэ Буурал эхынь бодолтой бин даа. Үнгэрлэн жэлэй угэнүүд хажуу тээгүүр ог. убэлжэлгын үрэ дүнгөөр, от от от от үрүү хонишодой түрүү хонишодой вэргэдэ дахяад жагсан, Р. Б. түхэриг мүнгэн шан абаныень урма баяртайгаар тэмпэглэхэ дуран хүрэнэ.

Гансал энэ хүн тухай дутуу хэлэгдэхэ шэнги. Ахалагша хонишод Ф. Д. Содномов, В. В. Кулаков, Л. Р. Сод. боева, Д. Г. Волотов болон бусад энэ хүнгэн бэшэ саг. абынастай дорюунаар эрэлхэг хурса эрдэмтэ хү-бүүдээрээ (4 доктор) Ноёхон иютаг мундаагүй юм

«Эрьехэ наран сэлмэгтэ ороной, энхэ тайбан эгүүл ридэ оршоной!» гэнэн унан йексете оседуунету оодож ажална эхэнэр hанал бо... долоо элирхэйлээшье haa, ене етенарух нехиетооткух дэлхэй дээрэмнай амгалан үдэрэй наран мандажа байг! Бэшэ юумэн хэрэггүй. Ха-рин бидэ хүдэлмэрнингөө түлөө харюусахаяал харюусаха байхабди» гэнэн хүсэ... лынь эли ойлгохоор һэн.

Золтой зоной дундаһаа гэлсэгшэ гүбэ Урда мэтэ урагшатай ябахыень үнэн зүрхэннөө үрсэгээд, баяраа хэлсэн хахасаа һэмди...

Ч.Ц. САНЖИЕВ, журналист. Сэлэнгын аймаг.

HOMON TOP

Олондо хэрэгтэй, тућатайшье...

Бурдад үгэнүүд болон мэдүүлэлнүүдынь ном дотор ород оршуулгатайгаар зэр. гэсүүлэн үгтэнэ. Энэнь ба. hал зүб байна. Ушарынь габал, манай республика дотор, илангаяа хотын, айматуудтахы түб тосхонуудай зариманиннь залуушуулай ушарта ородоор дуугаралсана бшуу.

Ном соохи материал улам ожотийо феотыческут хын тула эндэ гэрэй дааба. жә шадахаб, хүгжэлтіж хэлэгынь 26 хэ-үүрүү шэглэлнүүдысі зүбиз түрүүшын хэлэгынь хэлэгын хэлэгын хэлэгын хэлэгын хэлэгий байха тухай, оньнон үгэ, таабаркнуудые сээжэлдэхэ тухан бэшэгдэ-

> Хүнүүдэн бүри hайнаар буряадаар хэлэжэ һурахадаа хэрэглэмээр, мүн ун. шагшадга үнэтэй һургаал мон ене дүүнийүг фоомолоо соо явала бин (буряад арадай оньнон сэсэн үгэнүүд, таабари, үреэлнүүд, түрэл гаралап нэрэнүүд гэхэ мэтэ). Хэдэн жэшээ абажа харуулаябди. Оньпон угэнүүд: «А» гэжэ эрдэмдэ һурадаг; «аба» гэжэ хэлэндэ ородог», «Арад зоноймная хүсэ-ниннь — аха дүүгэн барн-сааннаа», «Эрхые һуранхаар, бэрхые hypa», «Эдээр бэеэ шэмэглэнхаар, эрдэмээр бэеэ шэмэглэ», «Хүн ахамэдүүлэлнүүдэй, тай, дэгэл сахатай». Таабаринуулай жэшээ абаябди «Дуумни бүдүүн — унзад

губ? Духами түнтэгэр-бу... ха гүб? Эбэртэй байнаб — буга гүб? (Зүгы)». «Баабайн адуун барандаа жороо. (Тор. хируун)». «Хара буруу сагаан хүзүүбшэтэй (Алаг туун)». «Эзэгүй имаан, эрьегүн далай. (Шандаган, са. haн)». «Тохир модондо са_ haн халдахагүй. йецехҮ) ენეე)».

Энээнтэй дашарамдуулан, интэжэ тэмдэглэмээр банна. Цырендаша Будаевай олон номуудые мэргэ... оведену двигапия, ретиска сэгнэнэн юм. Эндэ зарим номуудыень нэрлэн дурдана. бан: «Монгол арадуудай таабаринууд — Загадии монгольских народов» (1980), -оП - потопию сту понанО» словіща не мимо молвится» «Ород-буряадаар hурагшадай хоорэлдөөн -Русско-бурятский разговорник для учащимся» (1989). «Шэдитэ үгэнүүд— Волшеб-пые слова» (1992), «Буряад диалентиүүд — Бурятские диаленты» (1992) болон бу.

Буряад хэлэ өөлэдөө үзэхэ түхөй Ц. Б. Будаевай сэшэлэн шэнэ оүтээлынь мон йетледех нот одное ноко болоно, Этээн түрүүн манай республикын, хүршэ Эрхүүлгэй, Шэтын областынуудай. дээдэ, дунда һургуулинуудта турэлхи хэлэсэ заахада, мүн бурлад хэлэ үзэхэ дуратай бухы хүнүүдтэ һуралсалай энэ ном угаа пруха-

ла удха шанартай байха юм. У-Ж. ДОНДУКОВ, жэлэ бэшэгэй эрдэмэй доктор, профессор,

САНКТ-ИЕТЕРБУРГ. Ородой музейдэ таби гаран жэ. лой туршада хадагалагдажа байһан ІП Александрай хүшее Мраморна ордоной дэргэдэ дахинаа табигдаба, 1909 оной майн 29-дэ баяр ёнололой оршондо табигданан энэ хүшөө 1937 ондо абтажа, Ородой музейдэ дамжуулагдаран юм.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: хүшөө табилгын үе харуулагдажа

НТАР-ТАСС-ай фотохронико.

БУНГАЛТА УНГЭРОО

МУРМАНСК, Кольско ха. бүхы табан округто һунгаг... хад аранай Мурманск болон шадай списогтэ оруулагданан бусад хэдэн хотонуудта об. зоной 25 гаран процентнь ха. ластиин дүүмэдэ нэмэлтэ баадажа, дуугаа үгэнэн бай... hунгалта үнгэрөө гэжэ тоо. на.

EVIII FYLLE

тигэлдэр шэнжэ (Нэгэдэхи бүлэг)

боли втори прод Сэдьхэлээ арюудхалга 1. Хүн эгээлэй байдалай абьяас шуналда абтадаг тула, тэрэнь төөрилэй болон зоболонгой нике йолоко үгэпэ. Энэ шуналай дарлалтаhaa мултарха табан онол ар...

лонгой эхиниинь хүнэй сэдьйелеете тедедмеве байдалай шунал гэжэ ойлгохо хэрэгтэй. Ушар тинмэнээ эдэ шуналнуудай усадхагда. бал, зоболон үгы болохо

Хүн юумые зүб харадаг-гүйнөө, өөрын «би» гэдэгые байнан шэнгеэр бодожо, үйлын шалтагаанай удхые анхаралдаа абанагуй Пигэжэ шуналай шалтагаанине буруу ойлгодог дээрэнээ хүн тооринэ, зоболондо абтана Хоёрдохёор, эгээлэй бай-

далдахи шуналые, оорынгоо хүсэл хизаарлан хинаха ёһотой. Нюдэнэй, шэхэнэй, ха-марай, хэлэнэй, маха бодын сэдьхэлэй нүгэл хилэнсэгтэ хүсэл түрүүлдэг ёные hэр гал эдлэхэ гэг ухаан бодолоороо дара. 4 Хүсэлэ үндэнөөрнь усадхаха

Гурбадахяар, алибаа юумэ хэрэглэхэдээ. тэрэнэйнгээ юунэй тулада байдагые зүб мэдэхэ кэрэгтэй. Өэрыгөө сэнгүүлхын түлөө гоё хуб-сана үмдэхэ, эдеэ хоол бариха ii Y 11eqex Хубсаћан гээшэ халуун, хүйтэннөө бэеэ хамгаалхын, хүнэй ню-дэнноө нюсэгэн бэеэ дал-далхын түлөө байдаг. Эдеэ хоол гээшэ Буддын суртал даганан хүнэй маха бодоёо тэдхэхын тулада. Хэрбээ хүнэй алибаа юумэндэ зүб мүрөөр хандажа хэрэглэдэг байбалнь, тэрэнэй сэдьхэлдэ элдэб шунал түрэхэгүй.

Дүрбэдэхсэр, хамаг юу-мэндэ тэсэбэритэй байха хүйтэболоно. Халуунине, нине, улэн хооһонине, ундаа хүрэлгые тэсэжэ гараха, гомдохоолгые болон хардалга гүрдэлгые дабаха сэдьхэл түхөөхэ хэрэгтэй. Тингэбэл, хүнине шатаадаг абьяас шуналай дүлэн шатахагүй.

Табадахяар, шунал ехэтэй юумэннээ бэёэ зайсуулжа шэдаха шухала. Ухаатай хүоднидом линме нохиюд пен тү, али хиирэнэн нохойдо дүтэлдэггүй мэтээр, аюултай газарай опро ошохогүй, муу абарита нухэднөө холо бай-ха ёнотой болоно. Тингэбэл

муу шуналай дүлэн һүнэхэ. 2. Энэ оршолондо табан хүсэл бий. Тэдэ хүсэлнүүд нюдэндэ урин юумэнэй ха-рагдахада аятай абланай шэүнэр хамарай үнэрдэхэдэ, амтатай эдеэннээ шүлнэнэй гоожоходо, мүн лэ маха бо сэдьхэлдэ мэдээтэй нюдэнэй. додо аятай зохид юумэнэй. хурэхэдэнь бин болоно.

Олонхи хүнүүд маха бодын эдэ хүсэлнүүдтэ эзэлэгдэжэ, хойшолонгыень ойлгожо биранагуй Тэдэнэр ан гурөөлдэ ангуушанай табићан урь. хада ороћон мэтээр, шол-мосой мэдэлдэ абтана. Энэ табан хүсэл ёһотойл урьха, занга гээшэ. Тиимэ байдалда хүнэй ороходонь, тэрэнэй сэдьхэлдэ шунал түрэжэ. сисдлеиссе однокодов хүсэлдэ эзэмдэгдэжэ, яда_ ралда оробол, энэ урьханаа мултарха арга бэдэрхэ хэрэгтэй

3. Инмэ зангаћаа зайсаха арга ганса бэшэ байха. Жэшубуун, нохой, үнэгэн ба hармагшанине нэгэ аргамжаар зангидажа, хүлсэд, та-

Эдэ зургаан амитад өөрын лэ ааша үйлөөр лохо: могой дободохи эшээн тээшээ, крокодил— уһа руу, шубуун -- огторгой өөдэ, но-. - - һуурин тээшэ, үнэгэн — тала руу, hармагшан — ой

ниинышье ворынговл зүг тээ. доро байлгала спотой гээшэ. шэ дугташаха, тинхэдээ эгээл хүсэтэйнь бэшэнээ динлэхэ. Тэрэнь өорынгөө тэгүүллэн тээшэ бултанаа аоаашаха Тон энээн шэнгсэр нюдэ-

тол энээн шэнгсэр нюдэ-нэй харалан, шэхэнэй дуу-зүбөөр ойлгожо хараха ба үйлын шалтагаанине мэдэжэ абаха зэргэтэй. Хамар тэгүүллэн юумэн хүнине эзэмдэн абана. Эдэ хүсэлнүүдэйнь эгээл хүсэтэйнь диилэжэ, хүн тэрэ хүсэлэй эзэмлэлгэдэ ороно. Хэрбээ эдэ амитадые га-

зарта бүхөөр зоогдонон ба-ханада уябал, түрүүшээр байра тээшээ дуггашаха. Нуулэй һүүлдэ хүсэ шада-лаа барахадаа номгорхо лаа барахадаа баатай болохо. Энээн мэтээр сэдьхэлээ шангаар KYHELI барижа шадабалнь, еерынгее хинамжада оруулбалнь, эдэ табан хусэл тэрэниие диилэжэ шалаха апгагуй бололог. Ингэжэ сэдьхэлээ шанга барижа шадаһан хүн мүнөө-нэйшье, хожомойшье жар-

4. Хүсэлэй дүлэндэ абтаhaн хүнүүд алдар сууда обтоно Тэдэ хүнүүдые дүрэжэ үнэнэн болошодог санзайтай жэшэмээр. Буддын суртал мартаад, алдар суугай хойноһоо тэгүүлэгшэдэй маха бодо hалажа дүүрэнэ, харин һүнэһә һүлдэнь ехээр гомдоно.

Нэрэ хүндын, баян зөөринн гоё һайханай шуналда абтаhaн хүн, зүгын тоһо түрхи-hэн хурса һэлмэ долёоһон үхибүүнтэй адли. Зугын топо долёоходоо, тэрэ хэлэеэ адажа болохо бшуу берынгөө хүсэлдэ динлдэ-

жэ, шуналда абтаһан хү-ниие һалхинай урдаһаа галтай сусал баряад ябанан хүнтэй жэшэмээр гээшэ. Тэрэ хүнэй гараа, бэеэ шатаа-

хань холо бэшэ. Гурбан хорондо — хобдогто, үзэн ядалгада болон мун... хагта дайруулһан сэдьхэлдэ этигэжэ болошогүй. Содь-хэлээ hула табижа мүн лэ болохогүй. Өөрынгөө сэдьхэлые барижа, хүсэлдэнь диил-

дэхэгүй хэрэгтэй. 5. Води мүртэ орохо гэбэл, жүсэлэй дүлэн-hөө зайсаха ёнотой болоно. Нюргандаа үбнэ үргэлөөд ябагша хүнэй талын түймэрноо нэргылнэн мэтээр боди мүртэ шэлжэгшэ хүсэлэй дүлэннөө холуур ябахые оролдохо зэргэтэй.

Уймар хүн гоё һайхан үнгэ хараад, сэдьхэлни энээндэ абтахань гэжэ нюдэеэ ховохид Онсо шухала юумэн эндэ хүнэй сэдьхэл мүн. Сэдьхэлээ сэбэрээр абажа ябабал, - хорхойтолго .... угы .... болоно Буддын суртал даган ябахада хүшэр. Теэд, боди мүртэ орохоёо эрмэлзэдэггүй сэдьхэлтэй ябаха гээшэ бүришье хүшэр. Тэрээнгүйгөөр зоболонгой далай соо турэхэ, үбдэхэ, үхэхэ заяатай бай-

> Буддын суртал хүн нюргандаа хүндэ ашаа тээлгээд, бур шабар соогуур ябагша унеэннээ жэшээ аба. ха зэргэтэй. Тэрэнэй урагшаа дабшахада, шабар нонь үлэнэ Хүсэлэй шабар гүнзэгы, теэд сэдьхэлээр боди мүр тээшэ тэгүүлээ haa, зоболонгой унуули гаталагдажа, хүнгэн болоно

6. Боди мургэ шэлжэгшэ хүн омогорхуу, дээрэлхүү зан абарияа орхибол. Буддын сурталай гарэл хараха Ямаршье баялигые энэ буянта үйлэтэй жэшэмээр бэшэ.

Маха бодын элүүр энхэ, гэр бүлынгөө амар мэндэ байхын ба бүгэдэ хүнүүдэй амгалан байдалда оршохын түлөө, нэн түрүүндэ сэдьхэ-

руугаа буллалдаха. Али лээ һорижо, шанга хиналта Хэрбээ хүнэй сэдьхэлээ хи-нажа шадабал, Буддын сурталай жаргаланда хүртэжэ, -тедем вашанетов сднеесет дэнгүнгөөр үлзы хотог ор-

Эрдэни шулуун газарһаа олдодог, буянта хэрэг hай-хан бодолноо түхөөгдэдэг, гэгээн ухаан тэниглэн арюун сэдьхэлһээ мүндэлдэг. рил дүүрэн захагүй үргэн ажабайдалай дайдые урагшатайгаар гаталха гэбэл, гэгээн ухаан бодолоор замаа гэрэлтүүлжэ, буянта үйлөөр бэез хамгаалжа ябаха зэр-

Будда гурбан хороніюю — хобдог зан, үзэн ядалга болон мунхагіаа — зайсахые ваана. Энэ үнэн зүб суртай, Энэ мүртэ орогшо хүнэй ажабайдалынь амгалан бай-жа, жаргалан эдлэхэ

7. Хүнэй сэдьхэл өөрынгөө һанал тээшэ тэгүүлдэг. Анталга тухай сэдьхэлдээ оруулбал, гэрэ ангажа эхилнэ. Үзэн ядалга тухай ухаандаа абабалнь, үзэн ядалга тэрээндэ ерэнэ Үнөөгөө нэхэхэ тухай бодоболнь, үнөөгоо нэхэхэ хүсэл бин боло-

Намартаа ургасада хурда-ха сагай болоходо, адуулга-шан малаа хорёодо оруулна Тиигэжэ тэрэ малайггаа ургаса гэшхэхэгүйнь тулөө, таряашадай уур сухалаа тэрээндэ хүргэхэгүйн, тэдээндэ сохюучжагүйн түлөө оролдо. но. Энээн мэтээр хүн хохидольоо вайсахын тула сэдьхэлээ шангаар барижа, муу бодолоо усадхажа ябаха ёћо-той гээшэ. Хобдогой, үзэн тядалгын, үћөө нэхэлгын мэдэрэлые сэдьхэлдээ үгы хэжэ хүн ябаха зэргэтэй. Ха-барай сагта таряалангай ногооржо зхильэн гооржо ахиллан хирээр адуулгашан малаа бэлшээнэ. Тихэдээ тэрэ малаа ию. дэез анингүйгөөр, хёрхоор хаража ябадаг заншалтай.

Тон лэ иимээр хүн гээшэ сэдьхэлэйнгээ хүсэл нягтаар хинажа, зоргоорнь табиха

8. Нэгэтэ Хамагые Илагша Каусамби хотодо срээд байба. Энэ хотодо Тэрээндэ хоро haнahaн хүн бин hэн Муу абарита хүнүүдтэ тэрэ эдилгэ үгэжэ, Хамагые Илагша тухай худал үгэ та-раалгаба. Хамагые Илагшын шабинар бадар хэжэ, энэ хото соогуур ябахадаа, юундэшье хүртэбэгүй, гансал гом-

дуулаба. Тиихэдэнь Ананда Хамагые Илагшала ингэжэ хэлэбэ: «Энэ хотодо маанад бай-Энэ хотодо .... Ондоо шадахагүйбди Ондоо Харюуhайн хотодо ошоё» дань Хамагые Илагша угүүлбэ: «Ананда, ондоо хотодо маанадые мүн лэ пимээр угтаа hаань, яахабибди?» «Тингэбэлнь үшөө ондоо хо-- лахабибди?» то ошоно бэзэбди», - гэбэ

Ананда. «Угы даа, Ананда. Иигэжэ маанадые ушее ондоо хото. дошье угтажа болохол, Тингэжэ бидэ нэгэ хотопоо нүгөөдэ хотодо хүрэжэ ошохо ёнотой болохобди. Бидэнине хэдышье хардаа, гомдохоо... гоошье hаань, энээнэй болиторнь тэсэжэ үзэе. Энээнэй болиходонь ла оидоо хото ошожо болохо. Анапда, оплгооройш. Буллада найман инмэ юумэн харша: олзо ба гаргаша, хардалга ба нэрэ хүндэ, алдар суул ба доройтолго, уйдхар зоболон ба. баяр баясхалан Эдэ бүгэдөөрөө үнгэрэн ошодог.

> м. Батоин буряадшалба,

(Ургэлжэлэлынь хожом га-

TYOU ODINDU MYHOODID

Пекин-Москва болон Мо. маршрудаар сква-Печин ябадаг түмэр замай поезд. нуудые тоножо байнан олон тоото банда тухай уголовно хэрэг КНР-эй никслем хотодо шагнагдаа. Ню Дунь, Ку Ваньхэ, Гу Чжицян, Лю цзиньпэн гэнэн дүрбэн хүн буудажа алуулха, Ушоо гурбан хүн бүхы наһаарая түрмэдэ байха, бусад зургаа... ниинь ажалаар залан заһаруулха хүдэлмэри элдэб -динш неdeл схех доодовкод

хэбэри дунда зиндаанай хо.

тын сүүд абаһан байна. Уласхоорондын поезднуудые тонохо ушарнуудые усадхахын тула засаг түрэ саашадаашье «эгээл хатуу шэрүүн ба шиндхэхы хэмжээнүүдые» абаха хараатай гээд Хитадай тала мэдээсэ...

дын хэрэг гэжэ Нэгэдэмэл пацинуудай Эмхи тоолоно ООн-ой Генеральна секретариин ... түлоөлэгшэ Джо Силле мэдээсэнэ. «Энэ асуудал шуһа адхангүйгөөр; эбэй гуримаар шиидхэгдэ. хэ гэжэ бидэ ехээр найданабди» гэжэ тэрэ саашань тайлбарилхаяа ар.

никоси.

Чечнядахи байдалай Азербайджанай, Босниин ба Герцеговинын байдалда. шуһата болохогуннь туча асуудал шиндхэхэдээ, алн-ихэятан байха та болохогуйнь тула энэ шье талань ухаатай байха спотой гээд Турциин Президент Сулейман Демирель журналистнуудта хэлэнэн байна. Чечнягай асуудал гу. римшуулха үедэ Россин Федерациин тазар дайдые бурин бүтэн зандань үлөөхэ ено гурим баримталагдаха зэргэтэй гэжэ Президент тэмдэглээ. Чечняда боложо байнан үйлэ хэрэгүүд Тур. циин нанаа зобооно. Эндэ шућата байлдаа үүсхэжэ болохогүй гэжэ тэрэ тэмдэглэнэ. Россин болон Чечнягай хүтэлбэрилэгшэд бэе бэеэ ойл-.Чечнядахи байдал хадаа гожо, тохёолдонон байдалнаа

Россин Федерациин дотоо. нэрэ хүндэтэйгөөр гарахые вашингтон

Ерэхэ жэлэй хабар зар лагдахаар түсэблэгдэнэн Американ Россин дээдын хэмжээнэй уулзалгада Холбоото Штадууд бэлдэжэ байна гээд Гүрэнэй департаментын түлөөлэгшэ Кристин Шелли журналистнуудта мэдээсэбэ. Ерэхэ долоон хоногто США-гай вице-президент Альберт Гор болон Россин Федерациин Правительствыи Түрүүлэгшэ Виктор Черномырдин хоёрой Мосивада болохо уулзалтын зүблэхэ зүйлптоот нопо охого статуи асуудалнуудаар Россин талатай хөөрлдөөнүүд мүнөө үедэ үнгэргэгдэжэ байнхай гээд тэрэ бана мэдээсээ нэн «Манай hанахада, Росситай бүхы дээрээ hайн харилсаатайбди, — гэжэ К. Шелли хэлэнэ — Гэбэшье зарим асуудалнуудаар нууднай ондо ондоо байдаг. Тиин бидэ энээниие зубшэн хэлсэнэбли. Шиййхэглээгүй олон тоото асуудалнуудаан Росситай углед ойдголсохо байхабди гэжэ бидэ найданабди».

HTAP-TĂCC.

гээшэ ханшаа юм?__ Газарай асуудал AARK AHARR

бодомжолюнов хэриморь hарада долла нууд болон худалдаа най маанай инспекциин, налогой об гэнтэ дээшэлнэ маанай эмхинүүд 35 милли, инспекциин ба налогой поли

дукандань хатарган порондоо харилсан

хала, Газарва алдаб дүй тухай хөөрэ ОМОЛЬСК-НА-АМУ янга түхэлэй предприяти М. НАМЖизэр эд бараанай он түхэригэй ялада унаа. цини хабаадайгатайгаар ал. Г. ДАШ ямаршье үндэлэгүй. «Дальинтор» ба «Багульник» ган тушаалаа булуулигээн манан тусхан дээшэлүүлhэнэйнгээ фирмэнүүн нанмаа хэхэ эр. бан тушаалаа бүдүүлигээр жэ хоолой промышь хэгэ харагдаа. Мунициналь хэрглэлэн хүнүүдые элир. ин нютагай элдэбна магазинуудай зарны ди. жэйлхэ ажай үргэлжэлнөөр.

ректориууд ажалһаа гаргаг, данан байна. Худалдаа най. бан тушаалаа бүдүүлигээц

лоходо болоно. Һунгуулини

HTAP-TACC.

24

Бимба

Catyph

0465000

XVX3

бишэн

8 сагаан

201

23

Баасан

CONTOH

NATHULA

харагшан

XOHUH.

9 YMQQH

22

25

Нима

Наран

Воскр.

XVX32W31

Тахяа

74AQQH

шорои

WH (D)

еспубл

выи хүса хүтэлбэрг

жагүй ж

ын ажалайд

о бульи, ху

улгын, эхг

экономическ

АГУУ ИЛАЛТЫН 50 ЖЭЛЭЙ ОЙДО

жэ эхилээ. Эсэстэнь Сим-

ферополь хото манайхинай

гарта орожо сулоолэгдөөд,

Лазарь нухэдтэеэ амиды га-

ралсаа. Хоёр-гурбан хүбүү-

дынь шархатаад, аргада

ев түрүүшынгээ «Шэн габь.

яагай түлөө» гэнэн меда-

зэргэтэй болоод, Хара да.

лай шадарай 111-дэхи ба-

Түүхэ домогто ороһон Са-

пунахада гээшые абаха зо-

Вамоуевай взвод тэрэ ха.

дын гол шэглэжэ дабшаха

гаар добтолго эхилээ hэн ха Немецүүд тэрэ хада дээ-

рэ ехэ бүхэлэлгэ хэнэн, бү-

хы оршон тойрониие гам

хайрагүй буудажа, дүтэ та-

бихаар бэшэ байгаа. Тиигэ-

бэшье совет сэрэгшэд ам-

жалтануудаараа урмашан.

хай, айхабтар ехэ баатар. шалга гаргадаг hэн. Метр

метрээр урагшаа жүдхэнөөр

оройдонь хүрэжэ, шиидхэхы

тулалдаанда сэрэгшэд ха-

Вамбуевай взводто хадын

оройдо туг хадхаха дааба-

ри үгтэнэн байгаа. Тээ дээ-

баряад яраћан сэрэгшэниинь

алуулшаба. Тинхэдэнь Ла-

зарь тугынь абаад, урагшаа

хэгдээ бэшэ, тинхэдэ зүг бүринөө асарагданан Улаан

тугууд намилзаа бэлэй,-

гэжэ Вамбуев хөөрэбэ.

- Ганса энэ туг хиид-

Энэ тулалдаанай һүүлээр

взводноонь оройдоо 10 хүн

үлоод байба. Эндэ габьяа харуулжа, Сапун-хада абал-

саћанайнгаа тулоо лейте-

нант Лазарь Вамбуев Улаан

Одоной орденоор шагнагда.

ба. Нухэдынь медальнуудаар

хи Украинска фронтын сэ-

рэгшэд баруулжаа шэглэл

барижа, дайгаа үргэлжэлүүд лээ hэн. Лазарь Вамбуев

Алушта эльгээгдээ. Тэндэ

далайн эрье шадарые хам-

гаалха сэрэгшэдэй бүридэл-

дэ оробо. Тэндэнээ зуниинь

баруулжаа ябажа, һүүлдэ

мэдэхэдэнь Кишинев Кор-

сунь- Шевченковский зуг

руу добтолгодо оролсонон

дээрэ хэбтэһэн һүүлшынь бэ-

ошйох соннонохот стисенсх

олон зоной үгэ хүүрэй «хү-нэhэн» боошооо. Намайе

хэчше пигэхыемии баадхаа-

гүй, мүнгэ үгөөгүй гэжэ ха-

руулжа шадаха аргамнигүй.

Нэгэ бага залуу байгаа haa,

энэ хардалгатай тэмсэхэ бай-

гааб. Тезд мүнөө иимэ юумэ

хэхэ шадалгүй байһанаа ойл-

гобоб», — гэжэ доктор Ме-

шьеб ходо добтолжо эхилээ.

Судьяда мунгэ тулөө гэнэн

hураг суу хэншье⁵ тараагаа

бшуу. Элэнь яаха аргагүй худал юумэн байгаа Тиимэ-

буруушаалгын

лбуулаял гэжэ дурадхаа һэм.

Теэд тэмсэл үүдхэхэ шадал-

шьегуйб, напатайшье боло-

шооб гээ hэн», - гээд Мит-

челл хөөрэбэ. Меридит hомоной гарга...

табинхай бай-

— гэжэ Митчелл

намтай полицида

нан шарха шэнжэлжэ дүүр-

на. Буугай һүрэхые дуулаа

мни, судья наћа барашаћан

«Судьягай клепиээр

«Долоон хоног соо ..»

«Баян зоной дунда нулео

наймаашан Артур

бэлээр

хэн-

ажал

ридит уншаба.

Бреннедые тиимэ табићанћаань хойию

пстехэ

«Артур Бреннедтэ условно

шагэй хажууда табяатай.

Крым сулоолэгдөөд, 4-дэ-

гүйжэ дээрэнь гараа һэн.

рэ хүрөөд ябатараа,

Бусадтал адли, Лазарь

Артиллерини ехэ буудал-

мэдэлдэ оробо.

бэлэдхэл эхилээ.

· Bayróv-

нэрэ

Тэндэ поахадаа,

Тэндээ лейтенант

ляар шагнагдаа.

даабаритай болобо.

эльгээгдэбэ.

тальоной

нотолки

баадалсаба.

ОЛОНОЙ НЭГЭН

Вамбында түрүүшээр хүүгэдынь тогтожо үгэдэггүй байжа, ехэ ha. наа бололго абтаа hан Тии_ гээд удаадахи хүбүүнэй түрэхэдэ. Ононой урдахи Хуранжын церковь абаашажа, нэрэ эринэн гэхэ. Ложоо гэ. жэ нэршэжэ байһан хүбүү. ень Лазарь болгоод, Иванович гэжэ обог бэшэнэн юм.

Һүүлээрнь гараhан дүү басаган Дулмань Клара болобо. Тиихэдэ эсэгэнь Мот. рев гэдэг баяншаг хүнэй малшан байжа, хубила хара-ха, хоолойгоо тэжээхэ шадалтай ябаа. Лазарь тэрэ сагайнгаа үетэнөөр адли, үлдэхэ, даарахые, үншэрхэ, угырхые яћан дээрээ үзэхэ үйлэгэй байгаа ха даа.

Түрүүшээр ород һургуу. лида оронон аад, Тугшанаа бусаад, 4 класс дүүргээд бай. тарнь, абыень Ононой дээдэ. хи нютагай Бэреэ артельдэ түрүүлэгшээр эльгээхэдэнь, хүбүүн саашаа hураха аргаболошонон байгаа. Уданшьегүй эсэгыень түрмэдэ хаажархиба. Юунэйшье болоные ойлгоогуй ябанан хүбүүн эхэтэеэ нөөргөө нютагаа бусаал, намарынь Табтаанай ошожо, һуралсалаа

Хаа-яа амаралтада гэртээ ерэхэдэнь, эжынь хүбүүнэйигээ hанаае тэгшэлэн хэлэдэг Gairraa:

үргэлжэлүүлээ.

— Абашни амиды мэндэ, коло газарта ябана гэжэ үзэлдэ ороо...

Нээрээшье, 1937 оной хабар эсэгэнь гэнтэ гэртээ орожо епоба. Хоёр hapa ту-хай болоод байхадань, да. хяад абаашаба. Тиигэжэ хүбүүн эсэгэнээ хахасаад, хоопо нойтор ябажа, арай шамай долоодохи класс дүүргээд байтарнь. Шэтэ хото Ф30-гой hургуулида язуулба. Удангүй тэндэhээнь бодожо, гэртээ ерээд, hаалиин hамгадай туhамар. шан болоод ябатарнь, дайн эхилшэбэ даа.

Лазарь тэрэ үеынгөө хүбүүдтэл адли дайнда ошохо гэдэг hэн. 1942 он гаража, 17 нана гүйсэнэн хүбүүдэй ээлжээн ерэбэ. Тугшанай сасуушуул, Чими неежлее йегүүдүх тов Балма; Санжиев Ная 1тан, Дамдинов Дашанима, Вамбуез Лазарь гэдэгүүд сэрэгтэ абтаад, Дарнаар дамжажа, Сүүгэлэй дасанай гаримзондо ерээ бэлэй.

Лазарь үдэр һүнигүй үлэн

дэб буунуудаар буудажа һу- дайсанай түхсэрэлгэ һэтэлтносф доогув. отйох двад

арал бэеэ харалсаатай байгаа.

Байд гээд лэ, буудалдаан Хүреэлэгдээдшьа үзэнэн юм. Тиихэдэ манайхин Керчь хотодо дутэхэнэ, тэрэнине суловлхэ туршал.

Нэгэтэ Чимитов Бадма нүхэрэйнь траншей зубша. жа ябатарнь, дайсанай помон каскыень соо сохёод, тэрэнь нана барашаба. Үшөөшье дайнай аюулые ойлгоогүйшэг гү, али байдалдаа дадашаһан Лазарь тэндэл бодолгото болоо һэн. Хара багаћаа сугтаа наадажа үн_ дынэн үетэнөө алдахада, хэсүү байгаа бэзэ.

Тингэнээр 1944 он гаража, 327-дохи Таманска дивизиин бүридэлдэ оробо. Нэгэ багахан һууринине сүлөөлхэ даабаритай ябаһан взводойхид тон ехэ буудалгада дайрагдашаба. Боомбо, снарядуудай тэнэрнэн нүхэн соогуур хороошье haaнь, түбэгтэйл байба. Томо үхэр буунуудай нэерээн, танкнуудай хүршэгэнөөн, тойроод утаа уняар, орилолёололдоон. Аймшагтай буудалдаан соогуур ябажа, амиды үлэнэнөө мүнөө ве-

Тэрэл үедэ баһа нэгэ буудалдаан соо хүлэйнгөө бултодо госпитальдо аргалуулаад, хүл дээрээ бодоходоо, оорынгоо часть бэдэржэ олоо нэн. Взводойнь коман_ дир шархатаад, Лазарь орондонь оробо. Шэнэ ерэнэя зонноо гушаад сэвэгшэлтэй болоод, Майн 1-иэн иэрэ хүндын түлөө добтолгодо бэлэдхэл эхилбэ. Немец миин хүлеэгээд һуугаагүй. Һүнин_ дөө, үдэртөө дай һүжэргөөд туршадаг байгаа. Хубүүдшье харюу үгөөд байха. Зүгөөр шархатадаг, гэмтэдэг ушар боложол байдаг һэн.

Апрелиин һүүл багаар ди-

Ээлжээтэ таабаринуудайнгаа харюунуудые уншагшадайн. баринхай судья стол дээрээ

Яагаашье haa, оорыень шэ-

гайханан Дони ехэл сэдьхэ-

лээ хананги хэбэртэй байба.

урда дохёод Питнын ор-кестртэ тэмдэг үгэхэдэнь,

Дони скрипкэеэ наадахаяа

Удаань

Меридит полицида хонхо-

Юундэ тингэнэн болоноб? 46. НАЬА БАРАЬАН

Судья Касперай гэрэй үүдэ

«Та хэмта?»— гэжэ доктор тээ амияа

Судья мэнэ һаяхан өөрыгөө харюусаба.

нээнэн ехэ муу шэгтэй та-

нэ клеркби, -- гээд, тэрэнь

ларалтайгаар харюусаба. —

СУДЬЯ

доод, залуу скрипачые арес-

топалагты гэжэ пуралхаба

заћаал.

харагшадай

нотонуу-

нигдаагүй хүндэ хандажа: гээд, «Хэдэн минутын саада

«Би — Еернар Митчелл hэн гүт?»— гэжэ асууба. гээшээ Судья Касперай шэ— «Дуулааб. Гүйжэ ерххэдэ—

Митчелл докторые багахан удаан ажалланабта?», ажалай таһалга руу оруул- «Долоон хоног соо

байгаа».

болон смычогоо

гэшхүүрээр тайзан

галстугаа

ты авлара да дур дадажнай 41 «ГлижАнла 119 ЗАНАГША». Салондонь ерэнэн дууладагшьегүй, дуугардагшьегүй эхэнэр. 42. «НЯАЛДАДАГ ЩЕТКО». Зургаан

часан т. іша соо шэрэ хаташала оангаа Шэрень хатаагүн сандаа гэжэ мэдэнэн хадаа, Мэй тинтэрээ харайгаа, дэб-

гэрэн эзэп хубсалжа эхиллэн байгаа. 44. «ШУБУУДЫЕ ШЭНЖЭЛЭГШЭ». Шубуудай хойнолоо үнэлөөрөө адаг-

Мэдээжэ дирижёр Грегори лээ гэжэ дуулахадаа, халта

Дони гу гэжэ тодоруулжа абаад, Питцын хойноһоо ара

болоод хүшэгын нээгдэхэеэ дайнгаа дэбтэр эльбээд, наа-

СКВИПКЭ

тээшэ бууба..

. Хүгжэмшэд

дажа захалба.

Меридит асууба.

алажархиба».

талын

бэлдэбэ.

хэрээ бшуу. 43. «ХУЛУУГДАЬАН РУБЕНС».

ла baa, Бэнтли сэб сэхэ ябахагүй hэн

содно двох

концертын урдахи

45. ШЭЛЭН АБАБА

һүни болотор шабинар-скри-

пачнуулайнь хэниинь - Иван

Позер наздаха гу, али Марк

Наалаа haa, түрүүшынхнеэ олоной урда гараха ёһотой

байнан залуу хүсүүд сэдьхэ-

таналганууд соо хубсанаяа нэлгэжэ байба. 15 минута

байхада, Питц Позерые шэ-

лээд, тэрээндэ дуулгаба.

Удаань Донидо ошожо, наа-

дахаяа болийон тухайнь мүн

Арба минута болоод, По-

зерые тайсан дээрэ гараха-

дань бэлдэхэээ Питц ошобо.

Тэрэнъ таһалгынгаа тэгэндэ

соо буудууланхай тархитай

юуман хэбтэжэ байгаа һэн

Посер алуулшанкай гэжэ ха-

рахалаа, Пити инэшэргэнэн,

hалганан, үүдыень шэбхэ-дээд концерт харахала ерэ-

лохо доктор Меридидые яа-

Кэнцертэеэ захалагты гэ-

Донинн тапалга руу ошобо ба.

жэ Питцые гуйгаад, доктор

hэн урданайнгаа нүхэр -

ралтайгаар дуудаба.

лээ хүдэлгэн,

лэ хэлэбэ.

TAAFAAJI TYPIIIAAJIIIIII

Буг мүрэнине гаталһанаа ветеран мүнөө тодоор һана. даг. Мүрэнэй зүүн эрье хүрөөд байхадань, аргагүй ехэ буудалдаан болобо. Бүхы байнан хүүргэ, налануубута сохюулиманан, толгойгоо ургэхын аргагүй пэн ха. Үдэшэлэн тээ буу-дагдаанай халта замхаха янзатай болоходонь, урдажа ябаћан модонуудые, хаб-таганнуудые суглуулжа холбоод, тэрээн дэрэ взво-Доо ћунини тэн багта ћуулгаад, баруун бэсдэ гаргаад

Саашань Баруун Украи. нын газар хүрөөд, Hara байлдаанда Лазарь хүлөө шархатаба. Станислав хотодо аргалуулаад, дахин частьдаа бусаад, Днепр мүрэ. нине гаталалсаа. Гурэнэй хилэ гараад, Польшын Кра. ков хото суловлелсов. Тэнд дэ ябахадань, шархань hэдэрхэеэ hанаа hэн.

Тиихэдэ лейтенант Вамбуевые дивизнин тусхай шэнжэтэй взводой командир болгоо. Нэгэгэ армиин штаб. ћаа нюуса бэшэг абаад, ерэжэ ябатарнь, снаряд хажуудань тэрэээд, тэрэнэй хэл-тэрхэд уушхыень халта дайража, Шархань үшөө ээлэнэн бай-жа, 1945 оной үбэл 18-да_ хи армиин дэргэдэхи ком_ сэрг-политругай лида эльгээгдээ бэлэй. Тэндэ полковник Л. И. Брежнев ерэжэ, заадаг байһан

hуралсалаа эрхим haйсоргын тушаалтай болоод, саашаа Чехословакиие, Бернамтартай. Моравска_Острава шадар Брежневізэ Ал. дар Солын III шатын орден

Майн 8-да дайн дүүрээ гэнэн соносхол дуулдажа, аргагуй ехэ баяр хухилдоонэй боловыень Лазарь Иванович мартадаггүй. Автомадуудайнгаа аманай улайтар хни дээшэнь буудажа хоноо һэмДи гэдэг.

Ингэжэ Агын талын хүбүүн Эсэгэ ороноо хамгаалалсанан, ами нанаяа хайрлангүй олон миллион сэрэгшэдэй зэргэдэ ябалсаад амиды мэндэ бусаха аза та.

бүлэгэй инвалид Вамбуев Баруун дайнда ябаhан вамаа, үзэhэн, хараhан үйлэ vшарнуудаа hанажа, сэдьхэлээ тэгшэлэн, Агуу Илалтын 50 жэлыг угтахаяа хүлсэжэ байна.

«Детектив—94»

ошоо haa, дээрэ хаш. Тэндэ

Меридит юундэ Митчеллые

47. НЮУГДАКАН

БАЯЛИГ

тухайлхадамни, ехэ баян бо-

лохоёо байна хат», — гэжэ

даа Арбан мянгатай haa,

урагшатайл байха һэм. Ар-

ба мянган үгы гү?» — гэжэ

ажалдаа нилээн халирхай-

шагаар хандадаг залуу анг-

личанин Бэрти Тилфорд ха-

«Теэд энэтнай юун гэнэн удхатайб? Кораллнууд соо байнан жемчужина гү? Фа-

раонуудай хуурсаг coohoo

абтаһан алмаз гү?» — гээд

гээд, ялагананан, мүнгөөр

хэгдэнэн шубуун дэн тодхо-

Дог юумэ гаргаба. «Сэбэр

мүнгэн. Хара даа, тэрэ до-

ронь юун гэжэ бэшээтэйб?»

—гээд тэрэ утпар татан, дуулаха тооной дуугарба. Меридит тэрэницень абаад.

доогуурнь «Леди Норд» гээд

бэшээтэй байхыень хараба.

онгосыч нэрэ бэшэ аабза?» --

минэд гээд харюусаба.

«Леди Ноод» шэнгээ

Гэрти хуушан сүүмхэ нээ-

Меридит шоглон асууба.

танай колеепех танаТ»

«Танай нюдэнэй үнгөөр

үбсүүгээрээ унаад хэбтэбэ. танай алибигаар һонирхохо Тэрэнэй баруун гарынь стол байха», —гээд Меридит он-

һәжеглене5?

рюусаба

Меридит хэлэбэ.

Гарагай 4-дэ буряад ли. тэээ 18 (декаорини 21).

ућан 4.4.na DOSGOTSO Сагаагшан могой, 2 хара мэнгын, хада уулада һуу-Шарагшан туулай, 4 но. далтай үдэр. Ада шүдхэр гоон мэнгын, отторгойдо нуу. зайлуулха, хараал сараха, далгай үдэр. Эм найруулха, бурхан тахнха, мүргэхэ, эрнайман луста мүргэхэ, тэ дэм ном шудалха, ваджрын дээндэ үргэл үргэхэ, бурхан. (очирой) ёполол бүтээхэ, мода мүргэхэ, шуна ханаха, ри һургаха, һэеы гэр бэрихэ, мал үүсэлхэ, лусуудта үртэнгэри сахиха, гүрэм уншуулжа, эльбэ даруулха, ехэ гэл үргэхэ, үбшэ аргалха, хүнине бараалхаха, буянтай нүүхэ, буян үйлэдэхэ, энгэхэрэг үйлэдэхэ, үхэр, хони бэри табиха, эд бараа үйлэд-hайнаар харууналха, номнол бэрилхэ, гэр бүлэдөө хэшэг

лешех оодекуй аст , ехкичей

17

20

Мягмар

Mapa

Brodhuk

CAZAAH

144

3x7x3

19

Δαδαα

hapa

понед.

шарагшан

туулац

4 HOZOOH

хэхэ, юумэ худалдаха, ху. даллага абаха, зурхан шу-

да дажа абаха, нүгшэнэн хү- далха, юумэ худалдажа аба.

нэй хэрэг үйлэдэхэ, дасан ха гэхэ мэтын үйлэнүүдтэ

Буряад литэ

Европын литэ

Гараг

Нэрэ

Vasp

VHZ3

Vasp

нуудал

M3H23 :

тээр 17 (декабрини 19).

Гарагай 2.то буряад ли.

сад зүйлнүүдые бодхоохо гэ.

хэ мотын үйлэнүүдтэ һайн.

дэхэ, хадаг табиха, бэри хүр-

гэхэ, түрэ хэхэ, үбшэ аргал-

жа эхилхэ, дасанай (дуга-

нан) һуури табиха, нүүхэ,

hэсы гэр бэрихэ, худалдаа наймаа хэхэ, хүнине хүдоо-

лолгодо хабаадаха, бага үхи_

бүүдые гэрнээ гаргажа, он.

ехет ехеетале анешест осд

мэтын хэрэгүүдтэ муу. Энэ

үдэр хүнэй үнэ абабал (хир-

үргэхэ,

уйлэдэхэ, дайсанине, ада

Зугоор шэнэ хубсана үм-

XVII жаранай модон XVX3 нохой жэл

(1994-1995 он) — 🔻 –

Үбэлэй дунда улаан хулгана hapa

18

21

hazba

Меркури

среда.

сагаагшан

MOZOU

2 xapa

19

22

ΠγρδЭ

MOUTED

четверг

xapa

MOPUH

1 сагаан

MOBOH

(дуган) мүргэл шүтээнэй бу- энэ үдэр һайн. Замда гараха, пана бараг. одом , екеделйу течех ныш отолхо, эм найруулха, гэрhээ юумэ гаргажа, хүндэ үгэхэ, засаг хэрэглэн, зонине доромжолхо, гүрэм уншуулха. заргалдаха гэхэ мэтын ха, заргандала тэсшэгты. Энэ үдэр хүнэй үнэ абабал (тайрабал), эд зоори, мал гарзада орохо.

> Гарагай 5-да буряад ли. тээ, 19 (декабрини 22).

габал), шэг шарай муудаха. Хара морин, 1 сагаан мэн-Гарагай З-да буряад лимодондо һуудалтай тээр 17 (декарриин 20). Энэ үдэр, Хулгана һарада морин үдэр тушаалдахадаа, харшалhарын 17-инны дабхасалда. данан удхатай гэжэ нануулая. Харшалдаһан үдэрэй Сагаан луу, 3 хүхэ мэн-гын, уһанда һуудалтай үдэр. удхые мартапан зондо да. хин һануулхада болохо. Энэ Эм залаха, лусуудта мүргэ. үдэр ябуулан ямаршье хэрэг бүтэмжэгүй, муу хойшоханда мүргэхэ, түмэрөөр лонтой байдаг. уранай зүйл бүтээхэ, буян

Онсолходо, шене гар ба-

рибал, эзэдынь hалаха, hаншүдхэр номгодхохо, дараха, хахасаха аюултай. дарха, музейдэ, дасанда ошохо, замбуулгабал, үбгэннөө да гараха, юумэ худалдаха, Бэри hалаха шалтагаан болохо. наћа барагшын хэрэг үйлэдэ-Дасан (дуган) барибал, ламахэ гэхэ мэтын үйлэнүүдтэ нарынь, хубарагуудынь үлэхэгүй. Энэ үдэр замда гара-Эм найруулха, бэри хүр-гэхэ, хадаг табиха, бэри бал хулгайшан, дээрмэшэн ушарха. Нэрэ, алдар олоhон хүн доройтохо хойшолонтой. буултаха, түрэ хурим хэхэ, наћа барагшые хүдэөлхэ, шу-Үхэрнүүдыс, моридые нэгэ ha ханаха, тоонэхэ, хүнийе газарта суглуулбал, тэдэ тазобоохо, загана бариха, танрашаха. Хэшэг даллага абагариг үгэхэ, газэр малтаха, бал, үрэ гарахагүй, хэшэгэй заяан ерэхэгүй. Тиимэлээ абаћанаа бусааха, модо хюроодэхэ, сабшаха гэхэ мэтын энэ үдэр юушье хэнгүй үнүйлэнүүдтэ муу. Үнэ абажое haa турань еха байха бал, мүн лэ шэг шарай муу-Нимэ үдэр үһэшье абажа

Гараган 6-да буряад литээр 20 (декабрини 23).

мэнгын, хиидэ һуудалтай VADD. хэшэг даллага абаха, эд 300ри, мал ондоо тээшэнь үгэтантрын тарии уншаха, абаћанаа бусааха, бурханда мүргэхэ, хониной арһа, нооно, мяха хэрэглэхэ, бэри буулгаха, турэ хэхэ, -хадаг табыха, эрдэм номой сахюд-са хуруулха, эм найруулха гэхэ мэтын үйлэнүүдтэ һайн.

Гэбэшье нүүхэ, замда га. раха, шуһа ханаха, тоонэхэ, эм найруулха, тангариг үгэхэ, суглаанда ябаха гэхэ мэтые тэбшэгты. Энэ үдэр хүнэй үнэ абабал (тайрабал), үлэсхэлэн байдал тохёолдо-

Гарагай 7-до буряад литээр 21 (декабриин 24).

Хүхэ бишэн, 8 сагаан мэнгын, галда һуудалтай үдэр. Бурханда мүргэхэ, угаал хэ. хэ бэсэ угааха, сан табиха, хэшэг даллагын ном ун. шуулха, хадаг табиха, хюусанууые хуруулха, мэрэй дарха хэхэ, буян үйлэдэхэ, замда ябаха, наһа утадхалгын хэрэг бүтээхэ, эд бараа, мал худалдажа абаха, худаг малтаха гэхэ мэтын үйлэнүүдтэ һайн.

Гэбэшье бэри буулгаха, зүүдхэл зүүхэ, шэнэ хубсаћа умдэхэ, оёхо, дайсантай эблэрхэ, мал үүсэлхэ, ном оршуулха гэхэ мэтын үйлэнүүдые тэбиютты. Энэ үдэр хүнэй үнэ абабал (хиргабал), үэшэн хүрэхэ.

Гарагай 1-дэ бурязд литээр 22 (декабриин 25).

Хүхэгшэн тахяа, 7 улаан мэнгын, шоройдо һуудалтай үдэр, Наранда, Һарада, бурханда мүргэхэ, модо зөөхэ, тангаригнаа арсаха, эльбэ дараха, худалдаа наймаа хэхэ, үзэг шудалха зурхайда, уранда һураха сэргэ бурхануудые ба мургэл шутоонэй бусад зүйлнүүдые арам. нанлха, мори hypraxa, эм пайруулха, ламын санаар дегий нитем ехел ехетаүх нүүдтэ һайн

Зүгөөр гэрэй һуури таби- нэжэ, алибаа хэрэгүүлээ б ха, нана барагшын хэрэг үй. тээхэдээ, нанаха зэргэгэг үринтэй

хай хуульнуудта хубилал-

танууд болон нэмэлтэнүүд

инмэрхүү хэмжээ ябуулга-

нуудые эмхидхэгшэдрээ гад-

на хаража байгшалшье хэ-

Преториин

Харагшан хонин, 9 улаан лэдэхэ, мал үүсэлхэ, суглаа зарлаха, хүншүү гаргаха гэ Висалгал үйлэдэхэ, хэ мэтые тэбшэгты, Энэ үдэг хүнэй үнэ абабал, эдеэ хоо ундан элбэг олдохо.

АЖАГЛАЛТА: Тээмэнд хүн бүхэнэй чисаа (муу) га рагууд тухай хэлэгдээ ha Һүүлээрнь зарим уншагша дэтэ Бори манда хонходожо, ваян га и үндэнэ рагууд тухай бэшэхыемиа бүхы ар хүсэлэн байна, Тэдэнэй хү вын Арала сэлые дүүргэжэ, долоон хо д боложо с ног бүрн хүн бүхэндэ то с hanaara е һанаага хёолдодог haйн гарагууд ту Президен хай бэшэбэбди. пай боло

Найн гарагууд хоёр ян тэ элдээ б зын байдаг юм—амин та прэеэ булл par ба һүнэһэн (монго. шууд сүлд гэдэг) гараг.

ной һүнэһэн гарагынь — эээ уламжи (среда), Харин гарагый дажар һүж в схичуися инма йенедет (иничета) par болоно. Үхэр жэлтэй хүн гараганүд Россин долоонине (суббото) һүнэк підалые м

Хулгана, гахай жэлтэй зо подые

гарагны гэжэ мэдэхэ зэрг ууд хоорон гарагын томо тарагын зкономик тэй. Харин амин гарагын зкономик 4 (среда). Бар, туулай жэлгэй хагулна.

нүүд гарагай 5-ые (четвер хёмороос з һүнэһэн, 7-ной үдэрые (суо хэрэгтэй бото) амин гарагууд гах хадууг дэ. Луу жэлгэй хүн гарага 1-гые һүнэһэн, гарагай 4-м оссын (среда) амин гарагии гэж оссын

мэдэхэ ушартай. мории жэлтэйшүү болон (гарагай З-ые (вторник) 1 нэлэн, 6-най үдэр (пятия амин гарагууднай гэжэ мэд

Хонин жэлтэй хүн һүнэ hэн гарагии 6 (пятища), am гарагии 2 (понедельник) га hанажа абаха бэзэ,

Бишэн, тахва жэлгэй хүшнуудта нүүдэй һүнэлэн гараг -іятывца), харин 5 (четвер амии гарагынь болоно.

Нохой жэлтэй хүнэй һү лульке нэнэн гарагынь -2 (пон вылуудай дельник), амин гарагыны энгала дүтэ (cpela).

Хүн гээшэ эдэ үлэриүү грал хандуу (хэрээ харшалданая үдэ тэй тохёолдоогуй вааны салай республи

на федерал абадаг эмхи гэжэ бида Энэминай эх: ажалладаг : хуулинууд соо хараалы элүүрыс бусад hало Хуули соо хэлэгдэнэнэг мэрилэгшэд вдэн hapaa;

BMZ

х деплух исел

дын шажа и писке, сд й дунда үч лонон врда Видия Д ной турэћо Yндэhэ: онференц-з Эрдэмтын пдэлхэез HEBPHELL кстнууд, болон REMITERCONY Дапдарон тухай, тэ едүх нелее мангы эрдэмэй сшеб ексх юр, профес

в конфере ин Буддын равления В. Даш эрдэмтэ эрдэмэй пышев. 3 лон писти VCCTBO 1 JOHTOP.

хүдэлэ MI эрдэмэ Э. Г етмедде йо пад С. П. 1

эльгээгдээ һэн. Генерал Крейзер гэжэ ко-мандалагшатай 52-дохи армиин буридэлдэ Крымэй ханылкекөөкүр банлдаануудта халаадажа эхилээ. Взводой командирай орлогшо боложо, старшинагай тушаал дүүргэдэг бай. ба. Тэрэ частьдань Агын хүбүүд Сухарев Жигмитдоржо, Максаров Бутэб, HMETOB Бадыа гэгшэд ябалсажа, бэе

болохо. гануудые хэдэг байгаа.

теран гайхадаг.

хооноор hyprуули хэжэ, эл. визиннь урагшаа дабшажа,

дынь байгаа. Тинхэдэ хоёр хүбүүдынь алуулшоо бэлэй.

баhа аргада оробо. hypryy_

наар дүүргээд, полкын комлиниие сулоолгэдэ хабаа_ далсаад, дайгаа дуургэнэн абаћан байна.

лаантай байгаа.

Илалта шэрээлсэнэн Лазарь Иванович Вамбуев дайныаа бусацаар нютагтаа даллаад, «Хүндэлэлэн Тэм_-еШ» нолоо доонэддо «тед нэ ба боро тазар элдүүрил. hэнэй түлөө» медаляар шагнагданхай.

Дайнай ветеран, 2-дохи Лазарь Ц. ГОНГОРОВ.

хэ, балин

абаад, бэеэ абаржа шадаһан

байна». Абяагүй байд гээд, Бэрти «Баялигаа нэмэбэ: тэдэнэр агы нүхэн соо нюуhaн байгаа. Теэд энэ үедэнь шуурган эхилээд, агы нүхэнэйнь амһар газарта хушаг-дажа; гурбанийнь тэндээ амидыгаар хаагдашоо. бэдэхинь, Пембрут амиды үлөө. Тэрэ арбан мянгые байһан оложо, агы нүхэнэй газар худалдажа

оролдонон байгаа». сэстнүм сттесск енс, aT» сэсхүн ыта дестинТ текетү малтажа неэгээд, дүрбэн хуби болгон хубаахын орондо, оройдоо хоёр хүнэй хоорондо хубааха болоно гүт? Зүгөөр Пембрут мэхэшэн бэшэ гэжэ хаанараа мэлэнэбта?» -гэжэ Меринт рэжэглэбэ.

«Муное удэшэлэн, тантай уулзаханаамни урда агы нүхэнэн хажууда абааhooryva шаа. Энэ сүүмхэ шоугаатайшье халта наашаа болонон байгаад, торожо унашан алдааб, Энэ дэн табидаг юумые бо-дото бэшэ гэхэ гүт теэд?» гээд Бэрти дураяа гутаба.

«Тнимэшье байжа магад ааб даа, — гэжэ Меридит бодолгото болон дуугарба.-Такай оломоор газарта энээнинетнай хаяћан байгаа бэшэ аал даа» Меридит юундэ

бодоо хаб? 48. АЛУУЛЬАН МИЛЛИОНЕР

«1956 ондо шэнгэнэн далайн «Вилли Ван Свелт хорин гэжэ һугахадань, Тилфорд нэгэгэй болоо юм байна,гэжэ инспектор Винтерс унша. юл жа байнан газетэнээ толгойбэзэ. Зүгөөр мэдээсэнэнэй тоо үргэн дуугарба. --Эсэёноор булта зониинь налаагынь орхинон арбан миллигүй байгаа. Онгосын шуур. он доллар тэрэ ганда орохоhоо урдахана абахань гэшээ». дүрбэн хүн ехэхэн баялиг «Тэрэнэй эс эсэгэнь хорин

жэлэй саана өөртөө гар хүрэжэ нана бараа hэн гү даа?» - гэжэ доктор Меридит acyyóa

«Гиимэ, - гээд инспектор харюусаба. — Энэ хэрэгтэ ойнгоогуй юумэн олон. Эдгар Ван Сведт пистолелов зүрхэнэйнгөө тээ доогуур шэглүүлээ. Һомониннь дээшээ шэглээ, зүрхыень дайраћан байха юм. Гансата ухоо. Зугоор тэрэ пистоледээ юундэ сэхэ зүрхэ руугаа шэглүүлээгүй гээшээ?х Үшөө нэгэ ойлгохоор бэшэ

юумэн хадаа, бэшэг үлөөгөөгүй». Инспектор оерынгое картотека сооноэ хабтана гар... гаад, хуушан фото-зураг hарбайба. Эдгар Ван Свелт эдернэй таћалга сор ћууба. Тэрэнэй бэе стол дээрэ хүн-

дэлэн унанхай.

сенцүүүпсД» шанадаг эхэнэрынь бэеыень олоо. Гансата полисист доопохнох спип хэлэнэн юм ха Манай фотографой энэ зураг абахадань, hунинн нэгэ car hэн. Эдгарай өөрыгөө буудаһаар зургаан час үнгэрлэн байгаа», -гээд Винтерс онсолбо.

Меридит хорин жэлэй саана абтанан зураг шудалжа эхилбэ. Тингэжэ hуутараа, тэрэ ингэжэ һураба. «Эдгар хэр үндэр байгааб?» «Нэгэ метр далан гурбан

сантиметр. Зүгөөр тэрэнэй хүлнүүдыны угаа ута һэн. Тиимэһээ һуухадаа набтар мэтээр һанагдадаг байгаа», гэжэ инспектор харюуса-

тингэбэл тэрэ алуулаан байгаа», - гээд Меридит хэ-

Яакадаа Меридит иимэ тобшолол гарганан болоноб?

ХОРИБО хажуудахи

Ирен хотодо Урда Афри... данхай. кын полици эрэ тахяануудые наншалдуулдаг газар ольбо. Тэндэ байһан зон амитадые зобоснов, ала жетинг жүл күл сүл түл түй. Тингэж сүүллүүлжэ болохо юм ха. хоёр жэл хүрэтэр оол аханаа гадна Ан амитадые хамгаалха ту-

poop Typerage door спотой. Ирен котодо унг слу надно рейдын Геле үнгэрнэн жэлэй апрель соо эрэ тахяа олдоо. Тэдаг оруулагдаа бэн. Тинхэдээ хоёрынь үхэнхэй, гурбан тон хүндөөр шархата байгаа. Үшөө нэгэ эрэ hээлтэдэ орохо гэжэ тус хяа зугадашоо.

Вилео- и радиоролики, времения заказные теле- и радиоролики, объявления заказный на телезкране, объявления диц. музыкаль заказыный и частных лиц. размешени организаций и частных лиц. от организации и частных лиц, музыка позмравления по 6тВ и разми. ВСЕ ЭТС позаравления по вто и радио, Р. в екламы в газетах республики : местном канале ТУ Aart Yaar va tpi (D) 2-41-1

Редактор

Эмхидхэн байгуулагшад - Бурлад Республикын Президент, Арадай Хурал болон Правительство

Манай адрес:

ландарншвилини үйлсэ, 23, «Буряад унэн» газетын редакци,

Редакциин телефонууд: редакторай — 2-50-96, прием иын — 2-54-54, редакторай орлогшонорой — 2-68-08. 2.62 - 2. да, ю, силити сел, егарили - 2.50.02; севрета риадай - 2.66 76, гаратууд инятын-политическо - 2.55 97 (даагшань). 2-6135. 2-56-23. соднально-экономическа — 2-64-36 (даагшань) 2-63-86. 2-61-35. соёлой, эрдэмэй болон hypryyлинуудай 2-60-21 (даагшань), 2-57-63, 2-69-58, олониятын хүдэлмэрини ба мэдээсэлэй - 2-54-93 (даагшань), 2 34.05. 2.69.58; оршуулгын — 2.60.91; кор ректорнүүдэн 2.35.61 хээлэллэ оэлдэгшэдэн — 2.35.95.

Манай корреспондентнууд: Агинскда — 3.42,19, Закаменскда — 30.61, Баргажанда — 91.6.40. ьонинуудые гаргадаг «Бурятия» хэблэлэй телефонууд: директор - 2-49.94, бухгалтеря - 2-23.67, вахта - 2-67-95. Гасегэ хэблэлэй 2 хууданан хэмжээтэй. Индекс 50901 Хэвэг 4902 Стереотнита тушаагданан саг 21.00.

Буряад Республикын республиканска гипографида газета коблигдаа Дирек то эйнь телофон; 2 40 45. Мун 69 дэхн помертофорт

да абтанхай Заказ № 241.

TOSI OMMA

ГРАД. Росс кэ бэлдэһ ахуу үнгэт

Ц. Б. ЦЫРЕНДОРЖИЕВ:

РЕДАКЦИОННО КОЛЛЕ-ГИ ДАШЕЕВА Г. Х. ДОН-ДОГОЙ Ц. Ц., ЖИГЖИТОВ Б.М. Ж. (харюусалгата секретары). НИМАЕВ П. Н.

(редакторай орлогшо) ОЧИ.

РОВ С. Ц.. РИНЧИНОВ

С. Д. (редакторай орлогшо), САМБЯЛОВА Т. В.

Зүүн гартаа револьвер

670000, Улаан Үдэ, Ка.